

Magyarországi jógyakorlat elemzés 2025

URBACT

Co-funded by
the European Union
Interreg

TARTALOM

Az Építési és Közlekedési Minisztérium, mint az URBACT monitoring bizottság képviselője megbízásából a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, mint a hazai URBACT városi kontakt pontja egy magyarországi URBACT gyakorlat gyűjteményt készít egyetemi hallgatók bevonásával. A hallgatók a 2025/26. tanév őszi féléves oktatási programjának keretében 10 hazai URBACT program gyakorlatát tárták fel.

1. Bevezetés	3
2. Budaörs - Agents of Co-Existence	5
3. Dunaújváros - BiodiverCity	10
4. Fót - Breaking Isolation	14
5. Mátészalka - FEMACT-Cities	18
6. Mátészalka - Beyond the Urban	22
7. Nagykálló - ECONNECTING	26
8. Nyíregyháza - C4TALENT	30
9. Újbuda - METACITY	34
10. Veszprém - BiodiverCity	38
11. Veszprém - NextGen YouthWork	42
12. Elemzés értékelés	46

1. Bevezetés

Az URBACT IV program a 2021–2027-es uniós időszakban nem csupán új pályázati keret: valójában közös tanulási tér, ahol a „város- és közösségfejlesztés” a gyakorlatban és a közösséggel egységben történik. Az Építési és Közlekedési Minisztérium, mint az URBACT monitoring bizottság képviselője megbízásából a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, mint a hazai URBACT városi kontakt pontja egy magyarországi URBACT gyakorlat gyűjteményt készít egyetemi hallgatók bevonásával. A hallgatók a 2025/26. tanév őszi féléves oktatási programjának keretében 10 hazai URBACT program gyakorlatát tárták fel Szövényi Anna tanszékvezető egyetemi docens irányítása mellett.

TÉRKÉPEN AZ ELEMZÉSBEN RÉSZT VEVŐ TELEPÜLÉSEK

A magyarországi jógyakorlat-gyűjtés tíz település kilencféle projektjét tárja fel. Az elemzés célja nem a projektek rangsorolása, hanem annak bemutatása, hogyan működik a változás helyben: mikor indul be a közösségi bizalom, hogyan talál utat a tudás a hivatali struktúrákba, és mitől lesz tartós a program hatása akkor is, amikor a finanszírozás csökken, vagy megváltoznak egyes feltételek.

A kiválasztásba 10 projekt került be. A tíz projekt kilenc eltérő programot tartalmazott, és legalább öt különböző típusú és méretű települést. A települések mérete 9 000 lakostól egészen 150 000 főig terjedt. A résztvevők között voltak agglomerációs települések, vidéki nagyvárosok, valamint egy budapesti kerület is. A projektcélok is sokfélék a biodiverzitás-kezdemenyezésektől, a szociális problémákon át a digitális kormányzásig szinte minden terület érintett. Ez a diverzitás jól mutatja, hogy az URBACT program szoft jellege miatt minden településtípus és településméret számára hasznos lehet. Egy másik fontos tanulság, hogy a jól megfogalmazott URBACT kihívások témakörei elég tágak ahhoz, hogy minden település megtalálja bennük a számára lefordítható és hasznosítható üzeneteket.

TÁBLÁZAT AZ ELEMZÉSBEN RÉSZTVEVŐ PROJEKTEK ÉS TELEPÜLÉSEK LISTÁJA

Projekt név	Település	közelítő lakosságszám
AGENTS OF CO-EXISTENCE	Budaörs	30.000 fő
Beyond the Urban	Szabolcs05	45.000 fő
FEMACT-Cities	Szabolcs05	45.000 fő
BiodiverCity	Dunaújváros	42.000 fő
BiodiverCity	Veszprém	55.000 fő
NextGen YouthWork	Veszprém	55.000 fő
BREAKING ISOLATION	Fót	22.000 fő
C4TALENT	Nyíregyháza	115.000 fő
Ecconecting	Nagykálló	9.000 fő
METACITY	Újbuda	150.000 fő

A témák és a települések sokféleségét – ami egy elemző tanulmánynál nehezen kezelhető – egy egyszerű, de következetes módszertannal kezeltük: minden városról külön esettanulmány készült azonos fejezetekkel.

Elsőként a település kontextusát rajzoltuk fel – a gazdasági tendenciákat, a demográfiai mozgásokat, valamint a zöldfelületi és táji adottságokat –, mert az eltérő adottságú és méretű városok eltérő lehetőségekkel bírnak. Jelenlegi állapotuk, fejlesztési terveik és potenciáljuk érdekes lehet abban, hogy mely típusú URBACT projektbe kapcsolódnak be, és miért éppen abba. Valós, jól körbejárható problémákat tud az URBACT kezelni, vagy esetleg épp ellenkezőleg: egy eddig nem ismert folyamatot indít el a település életében, gondolkodásában.

Ezt követi a projekt rövid ismertetése: mi volt az együttműködés célja, mely URBACT-elvekhez kapcsolódik, és hogyan illeszkedik az aktuális szakpolitikákhoz. Ezután feltérképeztük a partnerség összetételét és a városhálózat jellegzetességeit is. Kíváncsiak voltunk a helyi csoportok (ULG-k) működésére, mert azok kiegyensúlyozott összetétele (önkormányzat, civil, vállalati és oktatási szereplők) döntő a megvalósítás minőségében.

Vizsgáltuk továbbá a tesztakciók sikerességét, a bevonás eszközeit és teljességét. Végül kíváncsiak voltunk a projekt hatásaira: arra, hogy mennyire épül be a következő évek városi stratégiai, költségvetési vagy egyéb dokumentumaiba, és hosszú távon mennyire bizonyul fenntarthatónak.

Az egyes esettanulmányokat a végén összevetjük, és kiemeljük belőlük azokat a jövőbeli városok számára is hasznos tanulságokat, amelyek segíthetik a jövőbeni részvételt. Kíváncsiak vagyunk, hogy vannak-e olyan jól működő, kifejezetten a magyarországi viszonyokra alkalmazható módszertanok, amelyek iránymutatóak lehetnek a későbbi pályázók számára.

Az elemzéseket kezdetben a kapott dokumentumok alapján végeztük (Integrált Cselekvési Tervek, Baseline studyk). Majd ezek megismerése után ellátogattunk több településre is, ahol személyesen találkoztunk a projektben részt vevő helyi szervezetekkel és koordinátorokkal, illetve egyes teszttakciókat is megtekinthettünk. Ahová nem tudtunk személyesen ellátogatni, ott online interjúkat szerveztünk. Az interjúk alkalmával a helyi szereplőket is a projekt integráltságáról, az URBACT kihívásairól, a bevonási eszközökről és a helyi ULG-k működéséről kérdeztük, tehát jórészt követtük az általunk az esettanulmányban kialakított keretrendszert, viszont itt nagyon hasznos helyi, személyes tapasztalatokkal gazdagodhattunk, amelyek szintén beépültek az anyagba.

A bejárások során több helyen tapasztaltuk, hogy a kis léptékű, szerethető teszttakciók nagyon jó szemléletformáló eszközök, és a folyamat generátorai is egyben.

Feltérképeztük a projektek hálózatos - integratív jellegét is: milyen már meglévő települési programokkal és pályázatokkal függ össze, milyen települési dokumentumokra támaszkodik. Vizsgáltuk továbbá a cselekvési tervek beépülését mind a településfejlesztési dokumentumokba, mind a költségvetési tételekbe, hiszen így biztosított a projekt fennmaradása.

Összességében a projektek megismerése a kapcsolatfelvétel a helyi szereplőkkel mind az oktatók mind a hallgatók számára egy hasznos tanulási folyamat volt. A települések és a helyi csoportok képviselői mindenhol nagy lelkesedéssel fogadtak minket és nagyon hatékonyan segítették munkánkat, ezúton szeretnénk köszönetet mondani nekik és minden szereplőnek, aki az anyag létrejöttét segítette.

2. Budaörs - Agents of Co-Existence

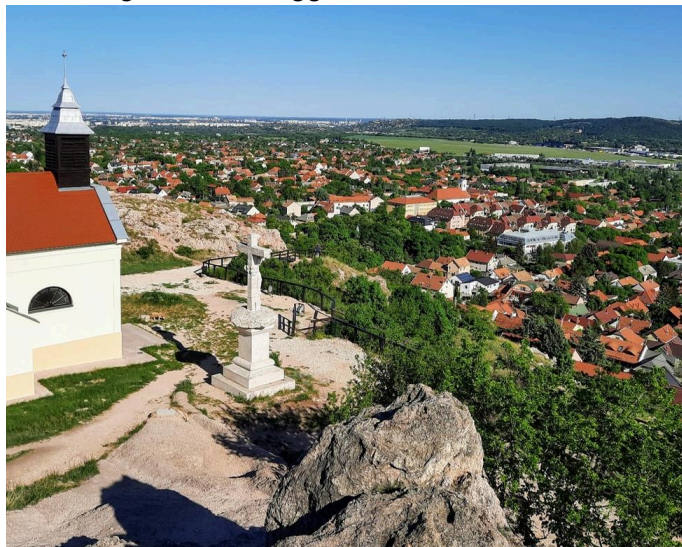
Budaörs Pest megyében található, Budapest agglomerációjában, a főváros nyugati határánál. Az M1-es és M7-es autópályák közel húzódnak, illetve vasúti és tömegközlekedési kapcsolatai jók, ami erős előnyt jelent mind lakó-, mind gazdasági szempontból.

A város területe 23,59 km², ami közepesnek számít a budapesti agglomeráció települései között. Méretének köszönhetően Budaörs jól ötvözi a városi funkciókat a lakóövezeti, kertvárosias jellemvonásokkal.

2025 elején Budaörs lakossága kb. 29 815 fő, ami folyamatos, de lassú növekedést mutat az előző évekkel összehasonlítva. A terület és a

népesség alapján a népsűrűség megközelítőleg 1200-1300 fő/km² körül van. Ez viszonylag magas lakossági koncentrációt jelez, jellemzően beépített, jó infrastruktúrával rendelkező agglomerációs területre. Városi jelleggel rendelkezik, de nem zsúfolt, a zöldfelületek, panoráma, természeti adottságok is jók (pl. Kőhegy, Törökugrató). Emellett hagyományos helyi kultúra, történeti gyökerek, például német (sváb) eredet jellemzik mely a település karakterében is megmutatkozik.

Budaörs a Budaörsi-medencében fekszik, jellegét a környező dombok és természeti látnivalók (Kőhegy, Törökugrató) adják. Kulturális öröksége gazdag, különösen a sváb hagyományok, emellett nevezetességei (pl. Kőhegyi kápolna, borospincék, emlékhelyek) erősítik identitását. Gazdaságilag az egyik legfejlettebb agglomerációs település, magas ingatlanárakkal és jelentős ingázó lakossággal.

2.1 BEVEZETÉS – A PROJEKT ELŐZMÉNYEI ÉS CÉLJA

Budaörs városa az elmúlt években tudatosan törekedett arra, hogy a lakosság bevonását ne eseti kezdeményezések, hanem átgondolt, hosszabb távon is működő részvételi folyamatok segítsék. Ezt a szemléletváltást erősítette meg az URBACT programban való részvétel is, amelynek keretében a város már korábban is szerzett tapasztalatokat. Az AoCE projekt ezekre az előzményekre építve indult el, azzal a céllal, hogy a részvétel ne csupán egy-egy projekthez kapcsolódjon, hanem fokozatosan beépüljön az önkormányzat mindennapi működésébe.

Az AoCE projekt központi kérdése az volt, hogyan lehet a helyi közösségeket érdemben bevonni a döntés-előkészítésbe, miközben az önkormányzati szervezet is képes alkalmazkodni ehhez a nyitottabb

működéshez. A projekt során ezért nemcsak új bevonási eszközök kipróbálása történt meg, hanem az intézményi keretek és a hivatali szerepek átgondolása is.

2.2 ILLESZKEDÉS AZ URBACT IV ÉS AZ UNIÓS SZAKPOLITIKAI KERETEKHEZ

Az AoCE projekt több ponton kapcsolódik az URBACT IV program által meghatározott európai prioritásokhoz. A digitális átállás a projekt egyik alapvető eleme volt: ennek részeként jött létre a város új részvételi honlapja, valamint térképes, online kérdőívek alkalmazására is sor került. Ezek az eszközök egyszerre segítették az átláthatóság növelését és a lakossági visszajelzések strukturált gyűjtését.

A társadalmi inklúzió a projektben elsősorban a bevonási formák sokszínűségén keresztül jelent meg. A digitális eszközöket személyes jelenlétre épülő programok egészítették ki, így a különböző korosztályok és társadalmi csoportok számára eltérő belépési pontok váltak elérhetővé. A fiatalok megszólítására célzott programok és kommunikációs csatornák szolgáltak, míg az idősebb korosztály esetében az offline részvételi formák bizonyultak hatékonyabbnak.

A zöld átmenet nem önálló szakpolitikai célként, hanem közvetett módon kapcsolódott a projekthez. A részvételi költségvetés során benyújtott lakossági javaslatok között a zöldfelület-fejlesztések és környezeti jellegű projektek az egyik legnépszerűbb témát jelentették, ami azt mutatja, hogy a lakosság részéről erős igény mutatkozik az ilyen irányú fejlesztésekre.

2.3 A PROJEKT CÉLRENDSZERE ÉS FELÉPÍTÉSE

A projekt átfogó célja a helyi részvételi kultúra megerősítése volt. Ennek érdekében Budaörs nem egyetlen eszközre épített, hanem több, egymást kiegészítő elemet tesztelt párhuzamosan. A digitális megoldások mellett hangsúlyos szerepet kapott a szervezeti tanulás és a hivatali munkatársak bevonása is.

A projekt egyik kulcseleme egy részvételi tisztviselői szerepkör kipróbálása volt. Ez a funkció a részvételi folyamatok koordinálását, a különböző szakirodák közötti együttműködés erősítését, valamint a lakossági bevonás szakmai támogatását szolgálta. Bár a tesztidőszakban a szerepkört külső szakember látta el, hosszabb távon az a cél, hogy ez a feladatkör az önkormányzaton belül intézményesüljön.

2.4 NEMZETKÖZI PARTNERSÉG ÉS TANULÁSI FOLYAMAT

Az AoCE projekt nemzetközi városhálózata különböző méretű és eltérő intézményi, társadalmi-gazdasági háttérrel rendelkező európai városokat és városi térségeket fogott össze. A partnerség összetétele tudatosan sokszínű volt, ami lehetővé tette a részvételi és nyílt kormányzási megoldások többféle kontextusban történő összehasonlítását, valamint azok rugalmas adaptálását a helyi adottságokhoz.

A hálózat vezető partnere Genk (Belgium), egy közepes méretű város, amely jelentős tapasztalattal rendelkezik az ipari átalakulásból fakadó társadalmi kihívások kezelésében és az inkluzív városirányítási modellek kialakításában. Genk koordináló szerepe meghatározó volt a hálózat szakmai irányításában, a közös tanulási folyamatok strukturálásában és a gyakorlati megoldások fejlesztésében.

A partnerségben nagyobb városok és várostérségi szereplők is részt vettek, mint Gdańsk (Lengyelország), Aarhus (Dánia) és a Iași Metropolitán Térség fejlesztési társulása (Románia). Ezek a partnerek fejlett intézményi kapacitással, többéves részvételi gyakorlattal és széles szakpolitikai tapasztalattal járultak hozzá a közös munkához, különösen a részvételi költségvetés, a digitális bevonási eszközök és az intézményesített lakossági részvétel területén. Különösen inspirálóak voltak azoknak a városoknak a tapasztalatai, amelyek már hosszabb ideje működtetnek részvételi költségvetési rendszereket, és stabil intézményi keretekkel rendelkeznek.

A hálózatot közepes és kisebb városok egészítették ki, mint Breda (Hollandia), Banská Bystrica (Szlovákia), Quart de Poblet (Spanyolország), Kekava megye (Lettország) és Budaörs (Magyarország). Ezek a települések jellemzően rugalmasabb szervezeti működéssel és erős helyi kapcsolatrendszerrel

rendelkeznek, ami kedvez az innovatív, kísérleti jellegű részvételi megoldások gyors kipróbálásának. Több partner különösen a fiatalok bevonásában és a közösségi programok szervezésében mutatott fel jó gyakorlatokat, amelyek értékes tanulságokkal szolgáltak a hálózat többi tagja számára.

A városhálózat sokszínűsége lehetővé tette, hogy Budaörs ne egyetlen mintát vegyen át, hanem többféle megoldásból, eltérő intézményi és társadalmi környezetben kipróbált gyakorlatból építse fel saját részvételi rendszerét. Bár a partnerségen belül voltak eltérő aktivitású városok, összességében a nemzetközi együttműködés erős és inspiráló tanulási környezetet biztosított. A kis- és középvárosok, nagyvárosok és várostársági szereplők együttes jelenléte kiegyensúlyozott hálózatot eredményezett, amely egyszerre nyújtott inspirációt a nagyobb kapacitású partnerek tapasztalataiból, valamint reális összehasonlítási alapot a hasonló léptékű városok gyakorlatain keresztül.

AGENTS OF CO-EXISTENCE PARTNERHÁLÓZAT

2.5 AZ ULG (HELYI MUNKACSOPORT) ÖSSZETÉTELE ÉS MŰKÖDÉSE

A projekt helyi megvalósítását egy viszonylag kis létszámú, de stabilan működő helyi munkacsoport (ULG – Urbact Local Group) segítette. A csoport tagjai között megtalálhatók voltak önkormányzati vezetők, hivatali munkatársak, szakértők és civil szereplők is. A kiválasztás során tudatos döntés volt, hogy kevesebb, de aktív és elkötelezett résztvevő kapcsolódjon be, ami hozzájárult a lemorzsolódás minimalizálásához.

Az ULG működése során a hangsúly nemcsak a véleményezésen, hanem az aktív közreműködésen volt. A különböző szakterületek bevonása lehetővé tette, hogy a részvételi folyamatok ne elszigetelt kezdeményezések legyenek, hanem kapcsolódjanak az önkormányzat szakmai működéséhez.

2.6 A PROJEKT MEGVALÓSÍTÁSA ÉS FŐBB MÉRFÖLDKÖVEI

A projekt során több kísérleti elem valósult meg. Ezek közé tartozott a részvételi költségvetés lebonyolítása, amely több szakaszból álló folyamatként valósult meg, az ötletgyűjtéstől a szavazásig. A folyamatot digitális eszközök támogatták, például térképes online kérdőív segítségével, ugyanakkor személyes események és workshopok is kapcsolódtak hozzá.

A megvalósítás egyik fontos tanulsága az volt, hogy a részvételi folyamatok jelentős többletmunkát jelentenek a hivatali szervezet számára. A projekt tudatos célja volt, hogy minél több szakiroda kapcsolódjon be ezekbe a folyamatokba, még akkor is, ha ez kezdetben ellenállást váltott ki. A tapasztalatok alapján azonban a többség fokozatosan megértette a részvétel értelmét, és pozitívabban viszonyult a módszerekhez.

2.7 BEVONÁSI ESZKÖZÖK ÉS TAPASZTALATOK

A projekt során alkalmazott bevonási eszközök között online és offline megoldások egyaránt szerepeltek. A digitális platformok elsősorban az információátadást és az ötletgyűjtést segítették, míg a személyes jelenlétre épülő események a mélyebb párbeszédet támogatták. A többcsatornás megközelítés hozzájárult ahhoz, hogy a különböző célcsoportok számára elérhetővé váljanak a részvételi folyamatok.

A tapasztalatok azt mutatták, hogy nincs egyetlen univerzálisan működő eszköz: a hatékony bevonás feltétele a célcsoportokhoz igazított módszertan és kommunikáció. A projekt e tekintetben fontos tanulási folyamatot indított el.

The image shows a screenshot of the 'BUDAÖRS RÉSZTVESEK' website on the left and a photograph of the physical 'Részvételi pont' (Participation point) on the right. The website interface includes a header with the Budaörs logo and navigation links. The main content area has three sections: 'Miért hoztuk létre ezt az oldalt?' (Why we created this site?), 'Településtervezés 2040' (Municipal planning 2040), and 'Közösségi költség' (Community cost). The photograph shows a computer monitor displaying the website, a keyboard, a small brown teddy bear sitting on the keyboard, and a sign that reads 'Részvételi pont' and 'Városháza aula' (Town hall aula). A Budaörs logo is visible in the bottom right corner of the photo.

2.8 A PROJEKT EREDMÉNYEI

A projekt rövid távon több kézzelfogható eredményt hozott. Létrejött egy működő részvételi honlap, megvalósult a város első részvételi költségvetési folyamata, és az önkormányzati munkatársak is új ismereteket szereztek a részvételi módszerekről. Ezek az eredmények nemcsak önálló outputok, hanem egy hosszabb távú intézményi fejlődés alapjai is.

2.9 FENNTARTHATÓSÁG ÉS TOVÁBBLÉPÉSI LEHETŐSÉGEK

A projekt hosszú távú hatása szempontjából kulcskérdés a fenntarthatóság. A részvételi költségvetés és a digitális részvételi eszközök alkalmazása várhatóan a jövőben is folytatódik, azonban mindez csak akkor

lehet sikeres, ha rendelkezésre áll a megfelelő humánerőforrás. A tapasztalatok egyértelműen azt mutatják, hogy szükség van egy dedikált munkatársra, aki a részvételi folyamatokat koordinálja és összeköti a különböző szervezeti egységeket.

A projekt inkább megágyazásnak tekinthető egy hosszabb távú változáshoz, mintsem lezárt folyamatnak. A következő évek feladata az lesz, hogy a megszerzett tapasztalatok beépüljenek az önkormányzat stratégiai dokumentumaiba és mindennapi működésébe.

2.10 ÖSSZEGZÉS

A budaörsi AoCE projekt jól mutatja, hogy egy közepes méretű városban is megvalósítható egy olyan részvételi megközelítés, amely egyszerre épít digitális eszközökre, személyes jelenlésre és intézményi tanulásra. A projekt legnagyobb értéke nem csupán az egyes eszközök létrehozása, hanem az a szemléletváltás, amely a részvételt az önkormányzati működés szerves részévé kívánja tenni. A továbblépés sikere azon múlik, hogy a város képes-e biztosítani a szükséges kapacitásokat és fenntartani ezt a hosszú távú irányt.

3. Dunaújváros - BiodiverCity

Dunaújváros Fejér vármegyében, a Dunaújvárosi járásban fekvő megyei jogú város, a Duna jobb partján, Budapesttől kb. 70 km-re délre. A város a Mezőföld (Közép-Mezőföld) kistáj része, az M6 autópálya, az M8 gyorsforgalmi kapcsolat és a 6-os főút mentén helyezkedik el, villamosított vasútvonallal.

A város közigazgatási területe ~52,7 km², beépített és külterületi, valamint ipari zónákra tagolva. A lakossága kb. 41 000 fő (2024–2025 körüli adat, KSH), hosszabb távon csökkenő trenddel (tartós népességfogyás az elmúlt évtizedekben). A népsűrűség nagyságrendileg 780–800 fő/km², ami az országos átlag feletti, tipikus iparvárosi sűrűség.

Dunaújváros karakterét erősen meghatározza ipari múltja és a szocialista városépítészeti örökség, amely egyedi arculatot ad neki. Modern, tervezett városként széles utcákkal és sok zöldfelülettel rendelkezik. Kulturális élete élénk, ugyanakkor ipari jellege ma is dominál a településen. Dunaújváros jellegzetességei közé tartozik a szocialista mintára tervezett városszerkezet, a széles sugárutak és a tágas lakótelepek. Ismert a Dunai Vasműről, amely a város ipari központjává vált.

3.1 BEVEZETÉS – A PROJEKT ELŐZMÉNYEI ÉS CÉLJA

Dunaújváros BiodiverCity projektje a városi biodiverzitás megerősítését és a természetalapú megoldások alkalmazását tűzte ki célul, különös tekintettel a város sajátos településszerkezeti adottságaira. A szocialista várostervezés öröksége, a nagy közlekedési folyosók és a töredezett zöldfelületi rendszer olyan kihívásokat jelentenek, amelyek integrált, több szereplőt bevonó megközelítést igényelnek.

A projekt célja nem pusztán egyes zöldfelületi beavatkozások megvalósítása volt, hanem egy olyan városi szintű szemlélet kialakítása, amely a biodiverzitást a városi életminőség, az identitás és a közösségi együttműködés szerves részeként kezeli. Ennek érdekében a projekt már a kezdetektől széles intézményi és társadalmi együttműködésre épült.

3.2 ILLESZKEDÉS AZ URBACT IV ÉS AZ UNIÓS SZAKPOLITIKAI KERETEKHEZ

A BiodiverCity projekt szorosan illeszkedik az URBACT IV program prioritásaihoz, elsősorban a zöld átmenet és a természetalapú megoldások alkalmazása révén. A projekt középpontjában a városi ökológiai hálózat megerősítése, a biodiverzitás növelése és a klímaadaptációs szempontok érvényesítése áll.

A társadalmi dimenzió az aktív közösségi bevonáson és a szemléletformáláson keresztül jelenik meg. Az oktatási intézmények, civil szervezetek és lakossági csoportok bevonása hozzájárul ahhoz, hogy a biodiverzitás kérdése ne kizárólag szakpolitikai témaként, hanem mindennapi, közösségi ügyként jelenjen meg a városban.

3.3 A PROJEKT CÉLRENDSZERE ÉS FELÉPÍTÉSE

A projekt átfogó célja a városi biodiverzitás helyreállítása és megerősítése, valamint a természetalapú megoldások integrálása a város működésébe. Ennek érdekében a projekt több, egymást kiegészítő elemből épül fel: ökológiai beavatkozások, közösségi és szemléletformáló programok, valamint oktatási kezdeményezések egyaránt megjelennek.

A fásítások, beporzóbarát növénytelepítések, kaszátlan zónák, esőkertek, valamint a holtfa-program nem elszigetelt akciók, hanem egy egységes városi ökológiai szemlélet részei. A projekt felépítése tudatosan integrált, a környezeti és társadalmi célokat egyszerre kezeli.

Tekintettel Dunaújváros jelentős zöldfelületi arányára, azok intenzív fenntartása az önkormányzatra évről-évre egyre nagyobb terhet ró. A biodiverzitás megteremtése összekapcsolódik a fenntartható gyepterkezeléssel és a fenntartást az intenzív felől az extenzív irányába tolja, így Dunaújváros településszerkezetének egyik égető problémájára is válszt jelenthet.

3.4 NEMZETKÖZI PARTNERSÉG ÉS TANULÁSI FOLYAMAT

A BiodiverCity projekt városhálózata tíz európai kis- és közepes méretű várost foglal magában, amelyek közös célja a városi biodiverzitás fejlesztése és a természetalapú megoldások alkalmazása az eltérő városszerkezeti kihívások kezelésére. A hálózat tagjai: Cieza, Dunaújváros, Guimarães, Limerick, Poljčane, Sarajevo, 's-Hertogenbosch, Siena, Veszprém és Vratsa.

A partnertelepülések között jelentős különbségek figyelhetők meg a városfejlődési pályák tekintetében. Dunaújváros, Sarajevo és részben Vratsa esetében az ipari vagy posztindusztriális örökség meghatározó szerepet játszik, ami a biodiverzitás kérdését szorosan összekapcsolja a városi megújulással és a zöldfelületek rehabilitációjával. Ezzel párhuzamosan Cieza és Poljčane kisebb léptékű városai olyan példákat kínálnak, ahol a természetes környezethez való közvetlen kapcsolódás meghatározó.

A hálózatban különösen fontos referenciát jelentenek 's-Hertogenbosch, Limerick és Guimarães, ahol a természetalapú megoldások már megjelentek a városi stratégiákban és fejlesztési gyakorlatokban. Ezek a tapasztalatok Dunaújváros számára releváns mintákat nyújtanak a barnamezős területek zöldítéséhez és a biodiverzitás városszerkezeti integrációjához.

Összességében a BiodiverCity városhálózata olyan sokszínű együttműködést alkot, amelyben a különböző fejlettségű és eltérő adottságú városok közösen dolgoznak a biodiverzitás városi léptékű megerősítésén. Ez a környezet különösen kedvező Dunaújváros számára ahhoz, hogy a biodiverzitás kérdése a városi szerkezetváltás és hosszú távú megújulás szerves részévé váljon.

3.5 AZ ULG (HELYI MUNKACSOPORT) ÖSSZETÉTELE ÉS MŰKÖDÉSE

A projekt helyi megvalósítását egy széles intézményi és társadalmi bázisra épülő ULG segítette. A munkacsoportban önkormányzati szakosztályok, városüzemeltetési szereplők, oktatási és kulturális intézmények, civil szervezetek, valamint vállalati partnerek is részt vettek.

Az ULG nem formális konzultatív testületként működik, hanem aktív szerepet vállal a tervezésben és a pilot akciók megvalósításában is. A bevont szereplők hosszabb távon is felelősséget vállalnak az egyes beavatkozások fenntartásáért, ami erősíti a projekt stabilitását.

3.6 A PROJEKT MEGVALÓSÍTÁSA ÉS FŐBB MÉRFÖLDKÖVEI

A projekt megvalósítása során több kísérleti és pilot jellegű beavatkozás valósult meg. Ide tartoznak a fásítási programok, a beporzóbarát ágyások kialakítása, esőkertek létesítése, a komposztálási program, valamint a holtfa-program és a különböző élőhelyfejlesztési elemek (rovarhotelek, madár- és denevérodúk).

A projekt egyik eleme volt a komposztálás megoldása lakótelepi környezetben, erre az őrizetlen közösségi komposztálók nem alkalmasak ezért a csoport egy olyan tervet dolgozott ki amely egyszerre biztosítja a védelmet és szemléletet formál. Az óvodások hétfőenként hazavitt vödörbe gyűjtötték a házi komposztot melyet az óvoda területén komposztáltak. Ez a kedves azonban összetett program egy egész városrészt megmozgatott.

A megvalósítás egyik fontos jellemzője, hogy a pilotok nem egyszeri akciók, hanem a városi működésbe hosszabb távon beépülő elemekként jelennek meg.

3.7 BEVONÁSI ESZKÖZÖK ÉS TAPASZTALATOK

A projekt során alkalmazott bevonási eszközök sokszínűek, és több korosztályt is elérnek. Az ULG működése mellett workshopok, ÖKO-napok, óvodai és iskolai programok, lakossági események és kommunikációs kampányok segítik a részvételt.

A bevonás jellemzően élményalapú, cselekvésre építő formákban valósul meg (faültetés, komposztálás, kreatív közösségi akciók), ami növeli az elfogadottságot és erősíti a lakosság kötődését a zöldterületekhez. A tapasztalatok alapján a többcsatornás megközelítés hatékonyan támogatja a szemléletformálást.

3.8 A PROJEKT EREDMÉNYEI

A projekt eredményei több szinten értelmezhetők. Környezeti szempontból javul a zöldfelületek minősége és ökológiai sokfélesége, valamint erősödik a klímaadaptációs kapacitás. Társadalmi szinten erősödik a közösségi együttműködés és a környezeti tudatosság.

Gazdasági szempontból a projekt költséghatékony természet alapú megoldásokat alkalmaz, amelyek hosszú távon is fenntarthatóak, és csökkentik a zöldfelületek fenntartásával kapcsolatos kockázatokat.

3.9 FENNTARTHATÓSÁG ÉS TOVÁBBLÉPÉSI LEHETŐSÉGEK

A projekt fenntarthatóságát az biztosítja, hogy a beavatkozások és programok fokozatosan beépülnek a város mindennapi működésébe. A közösségi bevonás és az intézményi együttműködés erős alapot teremt a hosszú távú fenntartáshoz.

3.10 ÖSSZEGZÉS

A dunaújvárosi BiodiverCity projekt egy integrált, természetalapú megközelítést alkalmazó kezdeményezés, amely a környezeti beavatkozásokat tudatosan kapcsolja össze közösségi részvétellel és szemléletformálással. A projekt legfőbb értéke abban rejlik, hogy a biodiverzitást nem elszigetelt környezetvédelmi kérdésként, hanem a városi megújulás és közösségépítés egyik kulcselemeként kezeli. A hosszú távú siker feltétele az intézményi felelősségek további erősítése és a megszerzett tapasztalatok stratégiai szintű beépítése.

4. Fót - Breaking Isolation

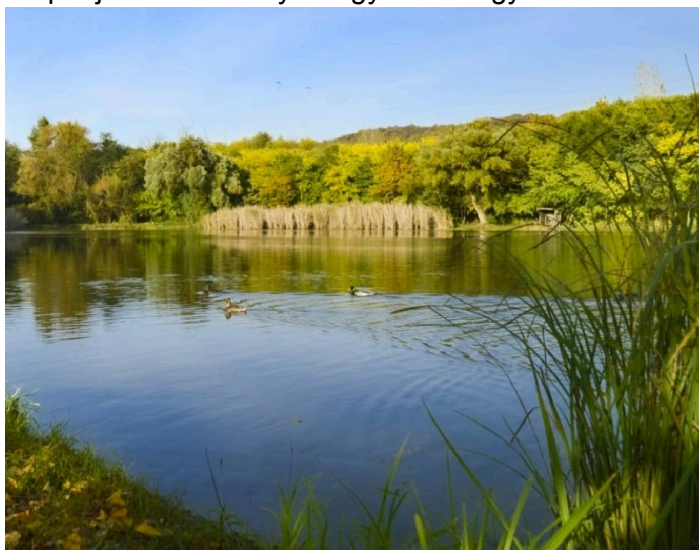
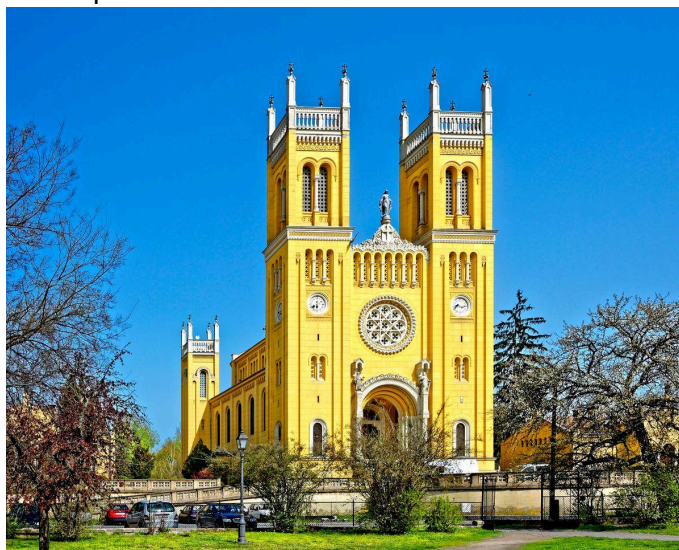
Fót Pest vármegyében, a Budapesti agglomerációban, a fővárostól 17 km-re található. A város a Gödöllői-dombság délnyugati peremén helyezkedik el, és a Dunakeszi járás része. A várostól nyugatra Dunakeszi, északkeletre Csomád és Veresegyház, kelet felé Mogyoród, délre Csömör, míg délnyugati irányban Budapest található. A fóti dombok az Északi-középhegység nyugati nyúlványai.

Fót 37,4 km² területű. A budapesti agglomerációs városok 20-70 km² között mozognak, így Fót területileg a középmezőnybe tartozik.

2024-es népszámlálási adatok alapján fót teljes

népessége 20 859 fő. 2014-2022 között a népesség folyamatosan növekedett, 2022-től folyamatos csökkenés figyelhető meg. Fóton a népsűrűség 513,8 fő/km², ez a budapesti agglomerációs települések között átlagosnak, kicsit alacsonyabbnak mondható. A lakosság jelentős része a fővárosba jár dolgozni vagy tanulni, emiatt nehezen tudnak helyi közösségek kialakulni. Magyarországon országos szinten is nő a magány és az izoláció kockázata, különösen a fiatalok és az idősek körében. 2022-ben a lakosság 87,5%-a vallotta magát magyarnak, 0,7% cigánynak, 0,6% németnek, 0,3% románnak, 0,1-0,1% görögnek, bolgárnak, ukránnak, szlováknak és lengyelnek, 5% egyéb, nem hazai nemzetiségűnek. Az elszigetelődés világszinten egyre növekvő probléma, ez Fóton sincs másként, annak ellenére, hogy egy kisvárosról van szó. Az elmagányosodás bárkit érinthet. A vizsgálat alapján érintett helyi csoportok: Fiatalok, fiatal anyák, nyugdíjasok.

Fót a budapesti agglomerációban található kisváros. A település jelentős része kertvárosias beépítésű, A történelmi városmag mellett újabb lakóparkok, társasházak is megjelentek az utóbbi évtizedekben, elsősorban a főváros közelsége miatt. A neogótikus stílusban, Ybl Miklós tervei alapján épült Szeplőtelen fogantatás katolikus templom, Fót egyik legismertebb nevezetessége. A város egyik legfontosabb történelmi és építészeti nevezetessége, klasszicista stílusban épült. A település 6 városrészből áll. Régifót képezi a város történelmi részét, Fótújfalu, Kisalag, Fótliget, Fót Déli Vállalkozási terület, illetve Sikátorpuszta. A város lakosainak életében fontos szerepet játszik a Somlyó-hegy és a Nagy-tó.

4.1 BEVEZETÉS – A PROJEKT ELŐZMÉNYEI ÉS CÉLJA

Fót városa a Breaking Isolation projekt révén a társadalmi elszigeteltség csökkentésére és a közösségi kohézió erősítésére törekszik. A város az agglomerációs helyzetből adódó kihívásokkal, például a

társadalmi széttöredezettséggel és a fiatalabb, 15–30 éves korosztály izoláltságával, néz szembe. A projekt célja, hogy kísérleti eszközök és bevonási formák alkalmazásával javítsa a helyi közösségekhez való kötődést, elősegítse a tapasztalatcserét, és kidolgozza az Integrált Akciótervet (IAP).

4.2 ILLESZKEDÉS AZ URBACT IV ÉS AZ UNIÓS SZAKPOLITIKAI KERETEKHEZ

A Breaking Isolation projekt szorosan illeszkedik az URBACT IV és az EU társadalmi kohézióra, inklúzióra és digitális részvételre vonatkozó prioritásaihoz. A fóti program workshopok, közösségi találkozási pontok, pszichológiai előadások és kísérleti programok révén ösztönzi a társadalmi részvételt. Emellett a digitális kommunikációs csatornák segítik a nehezen elérhető csoportok bevonását. A zöld átmenethez való kapcsolódás közvetett, mivel a közösségi programok a helyi közterek és zöldfelületek használatán keresztül erősítik a fenntarthatósági szemléletet.

4.3 A PROJEKT CÉLRENDSZERE ÉS FELÉPÍTÉSE

A projekt átfogó célja a társadalmi izoláció csökkentése és a közösségi kapcsolatok erősítése. Fótban a projekt keretében több kísérleti beavatkozást valósítottak meg, többek között kávézó-beszélgetősarkot, izolációs kérdőívet, pszichológiai előadásokat, generációk közötti workshopokat, a „Kapcsolódj Fóthoz” kiadványt, valamint közösségi zenei eseményeket. Létrehozták a helyi URBACT Local Groupot (ULG), amely a civil, oktatási, szociális és önkormányzati szereplőket egyaránt integrálja a társadalmi elszigeteltség problémájának feltárásába és kezelésébe.

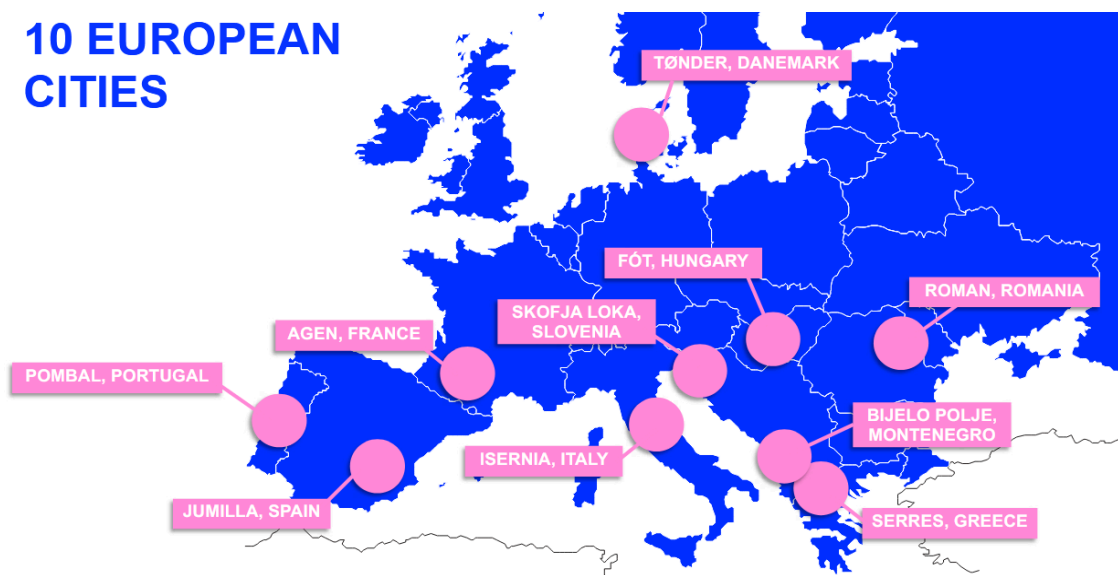
4.4 NEMZETKÖZI PARTNERSÉG ÉS TANULÁSI FOLYAMAT

A Breaking Isolation projekt nemzetközi hálózata tíz európai kis- és közepes város együttműködésén alapul, amelyek közös kihívása a társadalmi izoláció növekvő jelenléte. A hálózat tagjai Fót, Bijelo Polje Montenegrből, Isernia Olaszországból, Jumilla Spanyolországból, Pombal Portugáliából, Roman Romániából, Serres Görögországból, Škofja Loka Szlovéniából, Tønder Dániából és a francia Agen, amely a projekt vezető partnere.

A városok különböző típusúak és szerepűek: a hálózatban találhatók regionális központok, például Agen és Roman, kisebb városok vagy vidéki térségekhez kötődő települések, mint Tønder, Bijelo Polje vagy Škofja Loka, valamint agglomerációs helyzetű városok, így Fót is. Néhány település turisztikai vagy kulturális fókuszú, például Jumilla. A partnertelepülések társadalmi és intézményi háttere jelentős eltéréseket mutat: míg bizonyos városok kiterjedt jóléti és szociális szolgáltatórendszerrel rendelkeznek, mint Tønder vagy Isernia, más települések korlátozott erőforrásokkal, de erős közösségi kezdeményezésekkel dolgoznak, például Jumilla vagy Bijelo Polje. A hálózat lehetővé teszi a jó gyakorlatok és módszerek megosztását, és biztosítja, hogy a tapasztalatok helyben adaptálhatóak legyenek. Fót szuburbán tapasztalatai értékes kiegészítést nyújtanak a vidéki, kisvárosi és regionális központi perspektívák mellett.

BREAKING ISOLATION PARTNERHÁLÓZAT

**10 EUROPEAN
CITIES**

4.5 AZ ULG (HELYI MUNKACSOPORT) ÖSSZETÉTELE ÉS MŰKÖDÉSE

A helyi munkacsoport tagjai között orvosok, lakosok, szakemberek, önkormányzati szereplők, civil szervezetek, oktatási és szociális intézmények képviselői voltak. A csoport összetétele folyamatosan változott, így lehetőség nyílt arra, hogy a hétköznapi problémák megértéséhez ne csak a szakemberek szemszögéből közelítsenek.

4.6 A PROJEKT MEGVALÓSÍTÁSA ÉS FŐBB MÉRFÖLDKÖVEI

A projekt során hat típusú tesztakció valósult meg: kávézó-beszélgetősarok a könyvtárban, izolációs kérdőív, pszichológiai előadások, generációs workshopok „Kéz a kézben – Tanulj velünk!”, a „Kapcsolódj Fóthoz” tájékoztató kiadvány, valamint közösségi zenei események. A program során a résztvevők folyamatosan tesztelheték az új eszközöket, és a visszajelzések alapján módosításokat javasolhattak. A projekt mérföldkövei közé tartozik az első Urbact esemény 2024 februárjában, a ULG találkozók a Somlyó tónál, lakossági felmérések, kiadványok és közösségi programok 2024–2025 között.

4.7 BEVONÁSI ESZKÖZÖK ÉS TAPASZTALATOK

A bevonási eszközök túlnyomórészt személyesek voltak, például beszélgetések, workshopok és pszichológiai előadások, de kiegészítették őket online kérdőívek és közösségi média kommunikáció. A pszichológiai előadások és beszélgetések a legnépszerűbbek voltak, míg a generációs workshopok kevésbé voltak sikeresek. Az elsődleges cél az érzékenyítés és a közösségi tudatosság növelése volt, nem pedig az izolált személyek megtalálása.

4.8 A PROJEKT EREDMÉNYEI

A Breaking Isolation projekt eredményeként létrejöttek új közösségi kapcsolatok, és a pilot akciók lehetővé tették a módszerek helyi tesztelését. Megjelent a „Kapcsolódj Fóthoz” kiadvány, amelynek segítségével a helyi civil szervezetekbe új tagok kapcsolódtak be. A kommunikáció révén nőtt a társadalmi izoláció problémájának láthatósága, csökkent a stigma, és a helyi szolgáltatások hozzáférhetősége javult.

4.9 FENNTARTHATÓSÁG ÉS TOVÁBBLÉPÉSI LEHETŐSÉGEK

A projekt befejezése után is fennmarad a helyi ULG és az együttműködési háló, amelyek hosszú távon is biztosítják a társadalmi izoláció csökkentésére irányuló tevékenységek koordinációját. A pilot akciók és módszertani tapasztalatok beépültek az önkormányzat szociális és közösségi programjaiba, elősegítve az ágazatok közötti együttműködést és a szemléletváltást.

4.10 ÖSSZEGZÉS

A Breaking Isolation projekt nemcsak új módszertani eszközöket biztosított, hanem szemléletváltozást is hozott Főton. A város rendszerszinten kezeli a társadalmi elszigeteltség problémáját, és a projekt partnerségei, tapasztalatai és pilot akciói hosszú távon fenntartható változást alapozhatnak meg.

5. Mátészalka - FEMACT-Cities

Mátészalka Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében, az Észak-Alföldi régióban helyezkedik el. A város a Nyírség keleti peremén fekszik, a Szamos és a Kraszna folyók közelében. Földrajzi fekvése miatt jelentős közlekedési csomópontnak számít: a 49-es főút, valamint több regionális út is keresztezi, és vasúti összeköttetése van Nyíregyháza, Debrecen és a román határ irányába. Mátészalka közigazgatási területe 41,3 km², Szatmári-síkság központi települése, amely közigazgatási, gazdasági és kulturális szempontból is fontos szerepet tölt be a térségben.

Mátészalka népessége 16 000 fő, ebből 91,8%-a magyarnak, 2,5% cigánynak, 0,6% németnek, 0,4 ukránnak, 0,2 románnak, 1,7% egyéb nemzetiségűnek vallja magát. 387 fő/km². Mátészalka a Szabolcs 05 térségi együttműködés vezető települése, amely több környező községgel (pl. Nyírmeggyes, Hodász, Nagyecsed, Kocsord) közösen vesz részt az URBACT Beyond the Urban projektben.

Mátészalka karakterét a kisvárosi, mégis dinamikusan fejlődő központi szerep jellemzi, ahol a hagyományos alföldi településszerkezet találkozik a modern ipari és szolgáltató funkciókkal, így egyszerre őrzi a vidéki közösségi értékeket és a regionális központi városok élénkségét. A város jellegzetességei közé tartozik a sokszínű kulturális élet, a történelmi városmag, a templomok és középületek mellett a folyamatosan fejlődő ipari park, valamint az, hogy Mátészalka volt az első magyar település, ahol minden háztartásban elérhetővé vált az elektromos világítás, ezért a „fény városaként” is emlegetik.

5.1 BEVEZETÉS – A PROJEKT ELŐZMÉNYEI ÉS CÉLJA

A Mátészalka térségében régóta fennálló társadalmi kihívást jelent a roma nők, különösen a fiatal roma lányok hátrányos helyzete az oktatás, a foglalkoztatás és az egészség területén. A korai iskolaelhagyás, a tizenéves terhességek magas aránya és az alacsony munkaerő-piaci részvétel együttesen korlátozzák a célcsoport hosszú távú életkilátásait.

A FEMACT-Cities projekt ezekre a problémákra reagálva indult el az URBACT program keretében. A projekt célja az volt, hogy a nemek közötti egyenlőség szempontjai tudatosabban és strukturáltabban jelenjenek meg a helyi és térségi fejlesztési gondolkodásban, különös tekintettel a fiatal roma nők

társadalmi és gazdasági helyzetének javítására. A folyamat központi eleme egy Integrált Akcióterv kidolgozása volt, amely a helyi tapasztalatokra és a nemzetközi tanulásra egyaránt épít.

5.2 ILLESZKEDÉS AZ URBACT IV ÉS AZ UNIÓS SZAKPOLITIKAI KERETEKHEZ

A FEMACT-Cities projekt szorosan kapcsolódik az URBACT IV program azon céljaihoz, amelyek az integrált, inkluzív és fenntartható városfejlesztést, valamint a városok közötti tudásmegosztást helyezik előtérbe. A projekt központi témája – a nemek közötti egyenlőség – közvetlenül illeszkedik az Európai Unió nemek közötti egyenlőségi stratégiájához (2020–2025).

Az Integrált Akcióterv beavatkozásai összhangban állnak az EU Roma Stratégiai Keretével, különösen az oktatáshoz való hozzáférés, a társadalmi részvétel és a diszkrimináció csökkentése terén. A projekt emellett kapcsolódik az Európai Szociális Jogok Pillérének alapelveihez, elsősorban az esélyegyenlőség és a befogadó munkaerőpiac vonatkozásában. Ez az illeszkedés biztosítja, hogy a helyi intézkedések szélesebb uniós szakpolitikai célrendszerbe ágyazódjanak.

5.3 A PROJEKT CÉLRENDSZERE ÉS FELÉPÍTÉSE

A projekt átfogó célja a fiatal roma nők társadalmi és gazdasági helyzetének javítása, valamint a nemek közötti egyenlőség szempontjainak megerősítése a térségi fejlesztési gyakorlatban. Ennek érdekében a Szabolcs 05 Társulás nem egyetlen beavatkozásra épített, hanem több, egymást kiegészítő területet határozott meg.

A kidolgozott Integrált Akcióterv öt beavatkozási területre tagolódik, amelyek az oktatás és készségfejlesztés, a foglalkoztatás támogatása, az egészségügyi és családtámogató szolgáltatások fejlesztése, az intézményi kapacitásépítés, valamint a szemléletformálás témáit fedik le. A projekt felépítése lehetővé tette, hogy a strukturális problémákra komplex, egymással összefüggő válaszok születessenek.

5.4 NEMZETKÖZI PARTNERSÉG ÉS TANULÁSI FOLYAMAT

A FEMACT-Cities városhálózat nyolc európai partner együttműködésére épül, amelyek eltérő közigazgatási szinteken, különböző városméretben és intézményi környezetben működnek. A partnerség tudatosan sokszínű összetétele lehetővé teszi a nemek közötti egyenlőség érvényesítésének összehasonlítását eltérő kormányzási és szakpolitikai kontextusokban.

A hálózatban meghatározó szerepet töltenek be a nagyvárosi és várostérségi partnerek, mint Torino, Kraków és Clermont Auvergne Métropole, amelyek fejlett intézményi kapacitással és széles szakpolitikai eszköztárral rendelkeznek, különösen az intézményesített gender mainstreaming és az adatvezérelt megközelítések területén. A regionális és intermunicipális szereplők – így Länsstyrelsen Skåne, a Coimbra régió intermunicipális társulása és a Cluj Metropolitán Térség – elsősorban a koordináció, a tudástranszfer és a helyi végrehajtás támogatásában játszanak kulcsszerepet.

A hálózatot kisebb városi és térségi partnerek egészítik ki, köztük Postojna önkormányzata és a Szabolcs 05 Regionális Fejlesztési Társulás, amelyek közvetlen helyi kapcsolatrendszerük révén gyakorlatias, adaptálható megoldásokat képviselnek. A sokléptékű partnerség kiegyensúlyozott tanulási környezetet biztosít, amely Szabolcs 05 számára reális összehasonlítási alapot és európai kontextusba ágyazott tanulási lehetőséget teremt.

5.5 AZ ULG (HELYI MUNKACSOPORT) ÖSSZETÉTELE ÉS MŰKÖDÉSE

A projekt helyi megvalósítását az URBACT Helyi Csoport (ULG) támogatta, amely önkormányzati szereplőket, civil szervezeteket és a szociális, egészségügyi ellátórendszer képviselőit fogta össze. A csoport összeállítása tudatos kiválasztáson alapult, a relevancia és az elkötelezettség voltak a fő szempontok.

Az ULG nem pusztán véleményező fórumként működött, hanem aktívan részt vett a problémák feltárásában, a prioritások meghatározásában és az Akcióterv kialakításában. A sokszereplős működés hozzájárult ahhoz, hogy a tervezett beavatkozások a helyi valósághoz illeszkedjenek.

5.6 A PROJEKT MEGVALÓSÍTÁSA ÉS FŐBB MÉRFÖLDKÖVEI

A projekt megvalósítása egy részvételi, több szakaszból álló folyamatként zajlott. A nemzetközi tapasztalatcsere biztosította az európai szakmai háttérrel, míg az ULG a helyi kihívások pontosításában játszott kulcsszerepet.

A folyamat egyik kiemelt mérföldköve egy mátészalkai pilot akció volt, amelynek keretében workshopok és fókuszcsoportos interjúk valósultak meg a célcsoporttal és az érintett szakemberekkel. A pilot tapasztalatai közvetlenül beépültek az Integrált Akcióterv végleges változatába.

5.7 BEVONÁSI ESZKÖZÖK ÉS TAPASZTALATOK

A bevonás fő eszköze az ULG folyamatos működése volt, amely biztosította a szakmai és intézményi szereplők aktív részvételét. Ezt egészítette ki a pilot akció, amely lehetőséget adott a tervezett beavatkozások gyakorlati kipróbálására.

A tapasztalatok azt mutatták, hogy a közvetlen, személyes bevonás kulcsszerepet játszik a célcsoport valós igényeinek feltárásában. A bevonási eszközök hozzájárultak ahhoz, hogy az Akcióterv nem elméleti dokumentumként, hanem megvalósítható intézkedéscsomagként álljon össze.

5.8 A PROJEKT EREDMÉNYEI

A projekt legfontosabb eredménye a kidolgozott Integrált Akcióterv, amely konkrét beavatkozásokat határoz meg a fiatal roma nők helyzetének javítására. A pilot akciók révén azonosításra kerültek a legfontosabb helyi szükségletek, és megalapozott szakmai javaslatok születtek.

A nemzetközi partnertalálkozók során szerzett tapasztalatok adaptálható jógyakorlatokat biztosítottak a helyi szereplők számára, erősítve a térségi szakmai kapacitásokat.

5.9 FENNTARTHATÓSÁG ÉS TOVÁBBLÉPÉSI LEHETŐSÉGEK

A projekt fenntarthatóságát az biztosítja, hogy az Integrált Akcióterv intézkedései beépülnek a helyi és térségi fejlesztési dokumentumokba. Kiemelt elem egy regionális nemek közötti egyenlőségi stratégia kidolgozása, amely hosszú távú intézményi keretet teremt a folytatáshoz.

A tervezett oktatási és foglalkoztatási programok várhatóan tartós pozitív hatást gyakorolnak a célcsoport életkilátásaira. Az ULG működésének fennmaradása biztosítja a szakmai tudás és az együttműködések hosszú távú hasznosulását.

5.10 ÖSSZEGZÉS

A FEMACT-Cities projekt jól illeszkedő URBACT IV Akciótervezési Hálózat, amely valós társadalmi kihívásokra ad strukturált válaszokat. Erőssége a célzott fókusz, az aktív helyi partnerség és a nemzetközi tapasztalatokra épülő tervezés. Az Integrált Akcióterv olyan reális és fenntartható beavatkozásokat tartalmaz, amelyek hosszú távon hozzájárulhatnak a Szabolcs 05 térség fiatal roma nőinek életminőségének javításához.

6. Mátészalka - Beyond the Urban

Mátészalka Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében, az Észak-Alföldi régióban helyezkedik el. A város a Nyírség keleti peremén fekszik, a Szamos és a Kraszna folyók közelében. Földrajzi fekvése miatt jelentős közlekedési csomópontnak számít: a 49-es főútvonal, valamint több regionális út is keresztezi, és vasúti összeköttetése van Nyíregyháza, Debrecen és a román határ irányába. Mátészalka közigazgatási területe 41,3 km², Szatmári-síkság központi települése, amely közigazgatási, gazdasági és kulturális szempontból is fontos szerepet tölt be a térségben.

Mátészalka népessége 16 000 fő, ebből 91,8%-a magyarnak, 2,5% cigánynak, 0,6% németnek, 0,4 ukránnak, 0,2 románnak, 1,7% egyéb nemzetiségűnek vallja magát. 387 fő/km². Mátészalka a Szabolcs 05 térségi együttműködés vezető települése, amely több környező községgel (pl. Nyírmeggyes, Hodász, Nagyecsed, Kocsord) közösen vesz részt az URBACT Beyond the Urban projektben.

A Szabolcs 05 Önkormányzati Területfejlesztési Társulás egyedülálló szereplő az URBACT-hálózatban, mivel nem egyetlen várost, hanem egy teljes, 44 településből álló vidéki térséget képvisel. A társulás a Szabolcs-Szatmár-Bereg megye 5. számú választókerületének önkormányzataiból jött létre, és mintegy 70–75 ezer fős lakosságot fed le.

Mátészalka karakterét a kisvárosi, mégis dinamikusan fejlődő központi szerep jellemzi, ahol a hagyományos alföldi településszerkezet találkozik a modern ipari és szolgáltató funkciókkal, így egyszerre őrzi a vidéki közösségi értékeket és a regionális központi városok élénkségét. A város jellegzetességei közé tartozik a sokszínű kulturális élet, a történelmi városmag, a templomok és középületek mellett a folyamatosan fejlődő ipari park, valamint az, hogy Mátészalka volt az első magyar település, ahol minden háztartásban elérhetővé vált az elektromos világítás, ezért a „fény városaként” is emlegetik.

6.1 BEVEZETÉS – A PROJEKT ELŐZMÉNYEI ÉS CÉLJA

A Szabolcs 05 térség – Mátészalka központtal – közlekedési és mobilitási kihívásai régóta meghatározzák a mindennapi életminőséget. A magas gépjárműhasználati arány, a gyalogos és kerékpáros infrastruktúra hiányosságai, valamint a települések közötti erős ingázási kényszer egyaránt hozzájárulnak a város–vidék közötti kapcsolatok gyengeségéhez.

A Beyond the Urban projekt ezekre a strukturális problémákra reagálva indult el, azzal a céllal, hogy a fenntartható és biztonságos mobilitás erősítésén keresztül javítsa a térségi együttműködést és a mindennapi közlekedés minőségét. A projekt kiemelten kezelte a szemléletformálást, a közösségi alapú megoldásokat és a térségi gondolkodás megerősítését.

6.2 ILLESZKEDÉS AZ URBACT IV ÉS AZ UNIÓS SZAKPOLITIKAI KERETEKHEZ

A Beyond the Urban projekt szorosan illeszkedik az URBACT IV program prioritásaihoz és az uniós szakpolitikai célokhoz. Központi témái – a fenntartható mobilitás, az inkluzivitás, az intermodalitás, a város–vidék kapcsolatok erősítése és a többszintű kormányzás – közvetlen választ adnak a térség aktuális kihívásaira.

A projekt beavatkozásai, különösen a szemléletformáló kampányok, a közlekedésbiztonság javítása, a közösségi terek aktiválása és a sérülékeny csoportokat támogató mobilitási intézkedések, olyan területekre fókuszálnak, amelyeket az URBACT IV program kiemelten támogat.

A helyi és térségi stratégiai dokumentumok (fenntartható mobilitási terv, megyei területfejlesztési koncepció) szintén megerősítik ezt az illeszkedést, mivel hangsúlyozzák az alternatív közlekedési módok fejlesztését, a közlekedésbiztonságot és a területi kohézió javítását.

6.3 A PROJEKT CÉLRENDSZERE ÉS FELÉPÍTÉSE

A projekt átfogó célja a fenntartható és biztonságos mobilitási kultúra megerősítése volt a Szabolcs 05 térségben. Ennek érdekében a program nem egyetlen beavatkozásra épült, hanem több, egymást kiegészítő elemet alkalmazott párhuzamosan.

A projekt egyszerre fókuszált a szemléletformálásra, a fiatalok bevonására, valamint a térségi együttműködés erősítésére. Mivel Mátészalka és környező településeinek közlekedési rendszere csak hálózati logikában értelmezhető, a projekt fontos eleme volt az önkormányzatok, intézmények, szolgáltatók és civil szereplők közös gondolkodása.

6.4 NEMZETKÖZI PARTNERSÉG ÉS TANULÁSI FOLYAMAT

A Beyond the Urban URBACT IV hálózat 10 európai települést és régiót egyesít a városi-vidéki mobilitás fejlesztése érdekében. A partnerség vezető települése Osona (Spanyolország). A hálózat tagjai jelentős méretbeli és fejlettségbeli különbségeket mutatnak: a több százezer lakosú Bukarest-Ilfov régiótól a kisebb városkörnyékekig (Bram, Kocani) terjednek. Szabolcs 05 a kisebb-közepes méretű partnerek közé tartozik 44 településével és 87.636 lakosával, ahol Mátészalka funkcionál regionális központként.

A méretbeli diverzitás egyszerre előny és kihívás. Előnyt jelent, hogy széles spektrumú tapasztalatcsere valósul meg: a kisebb települések nagyvárosi innovációkat adaptálhatnak saját léptékükre, miközben rurális sajátosságokra szabott megoldásokat is megismerhetnek. A projekt során Szabolcs 05 konkrét best practice-eket tanult (on-demand közlekedés, intermodalitás), amelyek közvetlenül hasznosíthatók az IAP-ban.

Ugyanakkor a különbségek kihívást is jelentenek: az eltérő kapacitások, adminisztratív keretek és finanszírozási lehetőségek miatt nem minden megoldás ültethető át egy az egyben. A partnerség sokszínűsége azonban biztosítja, hogy minden résztvevő saját kontextusában értékelhető tapasztalatokhoz jusson, ami a projekt alapvető értékét és tanulási potenciálját adja.

BEYOND THE URBAN PARTNERHÁLÓZAT

6.5 AZ ULG (HELYI MUNKACSOPORT) ÖSSZETÉTELE ÉS MŰKÖDÉSE

A projekt helyi megvalósítását egy 8–10 fős, kompakt URBACT helyi munkacsoport (ULG) támogatta. A csoport összetétele széleskörű szakmai és intézményi képviseletet biztosított: önkormányzati osztályok, közlekedési szolgáltatók, rendőrség, oktatási és egészségügyi intézmények, civil szervezetek és urbanisztikai szakértők egyaránt részt vettek a munkában.

A kisebb létszám tudatos választás volt, amely elősegítette az aktív részvételt, a gyors kommunikációt és a konstruktív szakmai vitákat. Az ULG összesen nyolc alkalommal ült össze, ahol közösen tervezték a pilot akciókat, értékelték azok tapasztalatait, és fokozatosan alakították ki az Integrált Akcióterv tartalmát.

6.6 A PROJEKT MEGVALÓSÍTÁSA ÉS FŐBB MÉRFÖLDKÖVEI

A projekt 2023 júniusában indult és 2025 decemberében zárul. A kezdeti szakaszban megtörtént az ULG megalakítása, valamint a mobilitási kihívások részletes feltárása a meglévő SUMP dokumentumra építve.

Ezt követték a transznacionális találkozók és tanulmányutak, amelyek során Szabolcs 05 számára különösen releváns tapasztalatok születtek az on-demand közlekedés és az intermodalitás területén.

2024-ben került sor a pilot akciók megvalósítására, többek között az iskolai mobilitási szemléletformáló programra és a Bike&Breakfast rendezvényre. A pilotok tapasztalatai közvetlenül beépültek az Integrált Akciótervbe.

2025-ben az IAP véglegesítése zajlott, amely öt beavatkozási területen tizenöt konkrét akciót tartalmaz.

6.7 BEVONÁSI ESZKÖZÖK ÉS TAPASZTALATOK

A projekt során többcsatornás bevonási megközelítést alkalmaztak. Az ULG ülések biztosították a strukturált szakmai párbeszédet, míg a pilot akciók közvetlen lakossági elérést tettek lehetővé.

Az iskolai programok révén a fiatalok és családjaik bevonása valósult meg, a kérdőívek és kvízek pedig egyszerre szolgálták az adatgyűjtést és a tudatosság növelését. A tapasztalatok azt mutatták, hogy a szemléletformálás hatékony, ugyanakkor hosszabb távú, folyamatos jelenlétet igényel.

6.8 A PROJEKT EREDMÉNYEI

A projekt legfontosabb kézzelfogható eredménye az Integrált Akcióterv elkészülte, amely konkrét ütemezést, felelősöket, költségbecslést és indikátorokat tartalmaz, így közvetlenül alkalmas a megvalósításra.

A pilot akciók gyakorlati tapasztalatokat adtak a szemléletformálás és a közösségi bevonás hatékonyságáról, míg a nemzetközi tanulási folyamat révén új megoldások kerültek be a térségi eszköztárba. Emellett jelentős kapacitásfejlesztés valósult meg az ULG tagjai körében, akik elmélyítették ismereteiket a fenntartható mobilitástervezés területén.

6.9 FENNTARTHATÓSÁG ÉS TOVÁBBLÉPÉSI LEHETŐSÉGEK

A projekt hosszú távú hatásának biztosítása érdekében létrejött a Mobilitási Tanácsadó Csoport, amely a stakeholder-bevonás folytonosságát szolgálja. Az IAP több olyan elemet tartalmaz, amelyek várhatóan hosszabb távon is fennmaradnak, például az éves kampányok és a rendszeres közösségi események.

A fenntarthatóság ugyanakkor nagymértékben függ a megfelelő humánerőforrás és finanszírozás biztosításától. A tapasztalatok alapján kulcskérdés, hogy a mobilitási koordináció stabilan beépüljön a térségi és önkormányzati működésbe.

6.10 ÖSSZEGZÉS

A Beyond the Urban projekt jól példázza, hogy egy kisebb, vidéki térségben is megvalósítható integrált, reális és innovatív mobilitási megközelítés. A projekt legnagyobb értéke nem csupán az elkészült akcióterv és a pilot akciók, hanem az a tanulási és együttműködési folyamat, amely hosszabb távon is megalapozhatja a fenntartható mobilitás intézményesülését Szabolcs 05 térségben.

7. Nagykálló - ECONNECTING

Nagykálló Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, Magyarország északkeleti részén található, a Nyírség tájegységben. A város közel 14 km-re fekszik Nyíregyházától, a megye székhelyétől, és viszonylag jó közúti és vasúti kapcsolatot tart fenn a környező településekkel. A környékben több kisebb város és község helyezkedik el, ami regionális központtá teszi Nagykállót. Nagykálló közigazgatási területe kb. 68,5 km², ami viszonylag nagyobb kiterjedés egy vidéki város esetében Magyarországon. A terület nagy részét mezőgazdasági és alacsonyabb beépítettségű területek alkotják, ami jelzi, hogy nem sűrűn urbanizált településről van szó.

2022-es népszámlálási adatok szerint Nagykálló lakossága kb. 9 200-9 300 fő körül volt, és a demográfiai trend alapján a népesség lassú csökkenést mutatott az elmúlt évtizedekben. Ez jellemző a legtöbb kisebb vidéki városra, ahol a fiatalabbak gyakran a nagyobb városok felé vándorolnak. A lakosságszám és a terület alapján a népsűrűség megközelítőleg 130–140 fő/km², ami alacsonyabb, mint a nagyvárosoké, és jelzi a város vidéki jellegét, nyitottabb beépítéssel és mezőgazdasági térséggel.

Nagykálló vidéki kisvárosi karakterű település. A város nem zsúfolt, tágabb térsége többnyire síkvidéki, mezőgazdasági területekkel és kisebb lakóövezetekkel jellemezhető. A város arculatát a hagyományos alföldi kisvárosi jelleg határozza meg. Nagykálló történelmi gyökerekkel rendelkezik (ez a terület már a középkorban is fontos piactér és regionális központ volt), és ma is több kulturális és történelmi látványossággal büszkélkedhet. A város turisztikai értékei közé tartoznak a helyi műemlékek, templomok és történelmi épületek, valamint a közeli természeti látnivalók, amelyek az alföldi táj szépségeit mutatják be.

7.1 BEVEZETÉS – A PROJEKT ELŐZMÉNYEI ÉS CÉLJA

Nagykálló városa az URBACT IV program keretében az ECONNECTING városhálózatban vesz részt, amely a kis- és középvárosok társadalmi kohéziójának, helyi identitásának és gazdasági ellenálló-képességének erősítésére fókuszál. A projekt elindítását kedvezőtlen demográfiai és gazdasági folyamatok indokolták, különösen a fiatalok elvándorlása, a helyi közösségek gyengülése és egyes városi funkciók visszaszorulása.

A projekt előkészítése során a városvezetés felismerte, hogy a hosszú távú fenntarthatóság nem kizárólag infrastrukturális fejlesztéseken múlik, hanem a helyi közösségek, civil szereplők és gazdasági aktorok együttműködésének megerősítésén is. Ennek megfelelően az URBACT-projekt elsősorban szemléletformáló és kapacitásépítő folyamatként értelmezhető, amelynek központi eredménye egy integrált akcióterv (IAP) kidolgozása volt.

A projekt átfogó célja egy élhetőbb, vonzóbb és társadalmilag aktív városi környezet megalapozása, amely hozzájárulhat a helyi lakosság, különösen a fiatalabb generációk megtartásához.

7.2 ILLESZKEDÉS AZ URBACT IV ÉS AZ UNIÓS SZAKPOLITIKAI KERETEKHEZ

A nagykállói projekt szorosan illeszkedik az URBACT IV program társadalmi befogadást, közösségi részvételt és fenntartható városi fejlődést hangsúlyozó célkitűzéseire. A megközelítés nem technológiai fókuszú, hanem elsősorban „soft” városfejlesztési eszközökre épít, összhangban az EU kohéziós politikájának és place-based megközelítésének irányelveivel.

A társadalmi befogadás a különböző helyi szereplők – fiatalok, idősök, civil szervezetek és vállalkozások – aktív bevonásán keresztül jelenik meg. A fenntarthatóság elsősorban társadalmi és gazdasági értelemben értelmeződik: a helyi gazdaság élénkítése, a közösségi terek újraértelmezése és a helyi identitás erősítése egyaránt a projekt szakmai fókuszában áll.

7.3 A PROJEKT CÉLRENDSZERE ÉS FELÉPÍTÉSE

A projekt koncepciója arra a felismerésre épül, hogy Nagykovács kihívásai összetettek és egymással összefüggnek, ezért elszigetelt intézkedésekkel nem kezelhetők. Az integrált akcióterv ennek megfelelően több, egymást erősítő beavatkozási területet határoz meg.

Kiemelt szerepet kap a közösségi élet megerősítése, a helyi identitás tudatos erősítése, valamint a városi terek funkcionális és társadalmi megújítása. A fiatalok megszólítása és bevonása horizontális célként jelenik meg, tekintettel a helyben maradás hosszú távú jelentőségére.

A projekt a tervezett intézkedéseket nem egyszeri beavatkozásként, hanem egy hosszabb távú fejlesztési folyamat első lépéseként értelmezi, amelyhez az URBACT módszertana biztosított strukturált szakmai keretet.

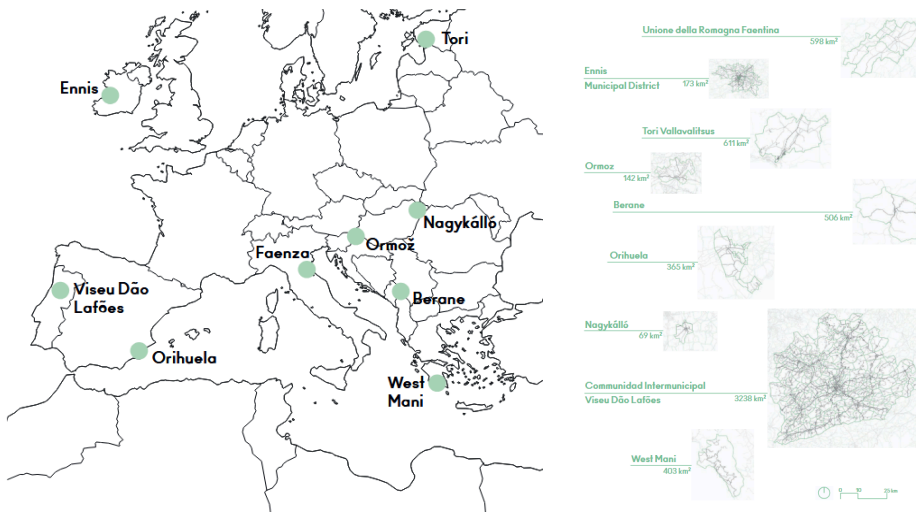
7.4 NEMZETKÖZI PARTNERSÉG ÉS TANULÁSI FOLYAMAT

Az ECONNECTING városhálózat lehetőséget teremtett Nagykovács számára, hogy más európai kis- és középvárosok tapasztalataiból tanuljon, különösen a közösségfejlesztés és a helyi gazdaság élénkítése terén. A partnerség sokszínű társadalmi és gazdasági háttére reális összehasonlítási alapot és többféle megközelítést tett elérhetővé.

A hálózat vezető partnere az olaszországi Unione della Romagna Faentina, amely jelentős tapasztalattal rendelkezik az integrált térségi tervezés területén. A nagyobb régiós szereplők – például Viseu Dão Lafões, Ennis és Berane – intézményi kapacitással és működő jó gyakorlatokkal járultak hozzá a közös munkához.

A kisebb és közepes méretű települések, köztük Nagykovács, elsősorban a kísérleti jellegű, korlátozott erőforrások mellett is megvalósítható megoldások tesztelésében játszottak fontos szerepet. Nagykovács esetében sajátos kihívást jelentett a kertvárosias jelleg megőrzése és a közeli megyeszékhely elszívó hatása közötti egyensúly keresése.

ECONNECTING PARTNERHÁLÓZAT

7.5 AZ ULG (HELYI MUNKACSOPORT) ÖSSZETÉTELE ÉS MŰKÖDÉSE

A nagykovácsi URBACT Local Group létrehozása a projekt egyik meghatározó eleme volt. A csoportban az önkormányzat munkatársai mellett civil szervezetek, intézmények, vállalkozások és aktív lakosok képviselői is részt vettek.

Az ULG működésének középpontjában a közös gondolkodás és a bizalomépítés állt. A rendszeres találkozók lehetőséget biztosítottak a problémák közös feltárására és a megoldási javaslatok kidolgozására, hozzájárulva ahhoz, hogy az integrált akcióterv valóban közösen formált dokumentumként jöjjön létre.

7.6 A PROJEKT MEGVALÓSÍTÁSA ÉS FŐBB MÉRFÖLDKÖVEI

A projekt megvalósítása elsősorban részvételi és közösségi eszközökre épült. Workshopok, lakossági fórumok és tematikus műhelyek segítették az információgyűjtést, a prioritások pontosítását és az együttműködés erősítését.

A folyamat egyik fontos tanulsága az volt, hogy egy kisebb városban a személyes jelenlét alapuló bevonási formák különösen hatékonyak, ugyanakkor a részvétel fenntartása folyamatos kommunikációt és visszacsatolást igényel.

7.7 BEVONÁSI ESZKÖZÖK ÉS TAPASZTALATOK

A projekt során alkalmazott bevonási eszközök elsősorban a közösségi párbeszédet és a közös tervezést támogatták. A személyes részvételre épülő módszerek lehetővé tették a helyi szereplők aktívabb bekapcsolódását, valamint a különböző nézőpontok megjelenítését a tervezési folyamatban.

A tapasztalatok alapján a bevonás hatékonyságát elsősorban nem az eszközök sokfélesége, hanem a folyamat átláthatósága és a résztvevők visszajelzéseinek érdemi kezelése határozta meg.

7.8 A PROJEKT EREDMÉNYEI

A projekt legfontosabb kézzelfogható eredménye az integrált akcióterv elkészítése, amely világos irányokat és prioritásokat határoz meg Nagykálló jövőbeli fejlesztései számára. Emellett erősödött a helyi szereplők közötti együttműködés és a közös gondolkodás kultúrája.

A tanulási folyamat során egyértelművé vált, hogy a közösségfejlesztés időigényes, ugyanakkor hosszú távon elengedhetetlen a városi megújulás szempontjából. A projekt megalapozó szerepet tölt be a későbbi fejlesztések számára.

7.9 FENNTARTHATÓSÁG ÉS TOVÁBBLÉPÉSI LEHETŐSÉGEK

A projekt fenntarthatósága szempontjából kulcskérdés, hogy az integrált akciótervben megfogalmazott intézkedések mennyiben épülnek be az önkormányzati működésbe és a stratégiai tervezésbe. A városvezetés elkötelezett a megvalósítás mellett, ugyanakkor a korlátozott pénzügyi és humán erőforrások kihívást jelentenek.

A továbblépés szempontjából meghatározó lesz a külső források bevonása, valamint a helyi közösségek hosszú távú aktivitásának fenntartása.

7.10 ÖSSZEGZÉS

A nagykállói URBACT-projekt jól mutatja, hogy a kisebb városok esetében a részvételi tervezés és a közösségépítés a fizikai fejlesztésekkel azonos jelentőségű tényezők. A projekt legnagyobb értéke a szemléletváltásban és az együttműködések megerősödésében rejlik.

Az URBACT módszertan olyan alapokat teremtett, amelyekre Nagykálló a jövőben helyspecifikus és fenntartható fejlesztéseket építhet.

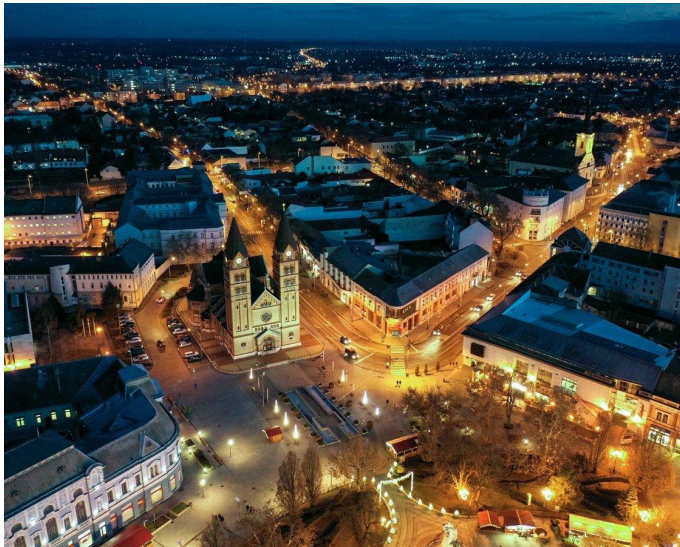
8. Nyíregyháza - C4TALENT

Nyíregyháza Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében található, megyei jogú város. A térség egyik gazdasági és kulturális motorja. A 4-es, 41-es, 36-os és a 38-as főutak keresztezésénél fekszik, illetve az M3-as autópálya is elhalad a közelében, ezáltal könnyen megközelíthető. Románia északi részébe menet jóformán elkerülhetetlen. Nyíregyháza területe 274,5 km², ezzel Magyarország 7. legnagyobb városa, illetve a 2. legnagyobb város az Észak-Alföldi régióban. A város nem csak turisztikai célpont, hanem régiója egyik gazdasági és kulturális központja is.

A város népessége a 2025-ös mérések alapján 119 765 fő volt, ami pozitív változás az előző évekhez képest, ugyanis idén először növekedést mutat a népesség száma az elmúlt 10-14 évhez képest. Nyíregyháza népsűrűsége 424 fő/km², ez országos viszonylatban sűrűn lakottnak számít, azonban a fővároshoz képest, ami 3300 fő/km², még mindig közepes népsűrűségűnek mondható.

Nyíregyháza karakterét leginkább az határozza meg, hogy dinamikus, mégis élhető megyeszékhely. Egyszerre van jelen benne a modern nagyvárosias fejlődés és a nyugodtabb, zöldebb kertvárosias környezet. A város gazdasági, kulturális és turisztikai szereppel is rendelkezik. Gazdag programokat kínál közművelődési és sportintézményekkel, közgyűjteményekkel, Múzeumfaluvál, Állatparkkal, festői szépségű Sóstóval és magas színvonalú művészeti élettel büszkélkedhet.

8.1 BEVEZETÉS – A PROJEKT ELŐZMÉNYEI ÉS CÉLJA

Nyíregyháza az URBACT IV program keretében a C4TALENT (Cities for Talent) városhálózat vezető partnereként vett részt egy olyan nemzetközi tanulási folyamatban, amely a tehetségek megtartásának és odavonzásának városi eszközeit vizsgálta. A projekt elindítását elsősorban a fiatal, magasan képzett lakosság elvándorlása („brain drain”), valamint a helyi munkaerőpiac hosszú távú versenyképességének kérdései indokolták.

A projekt központi célja az volt, hogy a város a helyi szereplők bevonásával olyan innovációbarát, élhető és kapcsolatorientált környezetet alakítson ki, amely képes erősíteni a fiatalok városhoz való kötődését. Ennek eszközeként egy Integrált Akcióterv (IAP) kidolgozására került sor, amely nem fizikai beruházásokra, hanem szemléleti, kapcsolati és együttműködési elemekre épült.

8.2 ILLESZKEDÉS AZ URBACT IV ÉS AZ UNIÓS SZAKPOLITIKAI KERETEKHEZ

A C4TALENT projekt szorosan illeszkedik az URBACT IV program integrált, részvételen alapuló városfejlesztési megközelítéséhez. A hangsúly a helyi érintettek bevonásán, a kapacitásépítésen és a városok közötti tudásmegosztáson volt, összhangban az URBACT módszertani alapelveivel.

Uniós szakpolitikai szinten a projekt kapcsolódik a Kohéziós Politika azon célkitűzéseire, amelyek a humán tőke megtartását, a regionális különbségek mérséklését és a gazdasági reziliencia erősítését célozzák. A tehetségmegtartás, a vállalkozói környezet fejlesztése és a fiatal szakemberek támogatása illeszkedik az Európai Innovációs Menetrend prioritásaihoz is. A városi élhetőség és kreatív potenciál hangsúlyra révén a projekt értékrendje az Új Európai Bauhaus alapelveivel is összhangban áll.

8.3 A PROJEKT CÉLRENDSZERE ÉS FELÉPÍTÉSE

A projekt átfogó célja a tehetségek városhoz való kötődésének erősítése volt, elsősorban kapcsolati és együttműködési eszközökön keresztül. Nyíregyháza nem egyetlen beavatkozásra épített, hanem egy integrált megközelítést alkalmazott, amelyben a munkaerőpiaci szereplők, az oktatási intézmények, a fiatalok és az önkormányzat együttműködése egyaránt megjelent.

A projekt központi eleme az Integrált Akcióterv kidolgozása volt, amely a helyi kihívások feltárására, a jó gyakorlatok adaptálására és hosszabb távú fejlesztési irányok kijelölésére fókuszált. A megközelítés nem egyszeri intézkedéseket, hanem egy hosszabb tanulási és együttműködési folyamat megalapozását célozta.

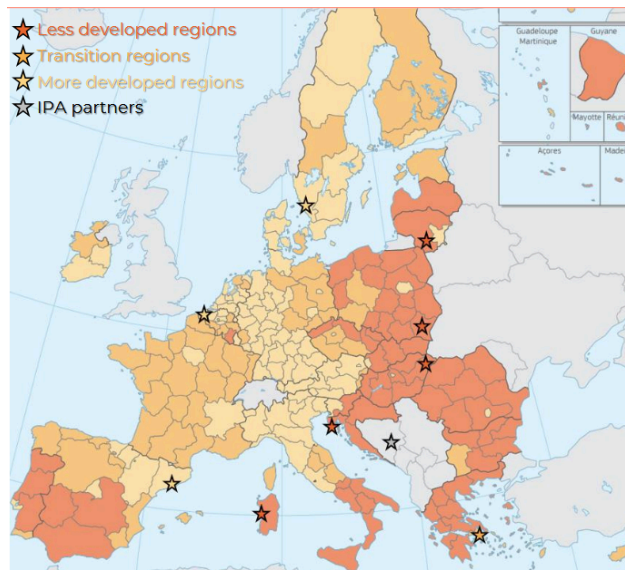
8.4 NEMZETKÖZI PARTNERSÉG ÉS TANULÁSI FOLYAMAT

A C4TALENT városhálózat sokszínű partnerségre épült, különböző léptékű és profilú európai városokat összekapcsolva. Nyíregyháza vezető partnerként regionális központként koordinálta a hálózat szakmai működését, hitelességét pedig az adja, hogy maga is érintett a fiatal, képzett lakosság elvándorlásában.

A partnerségben más regionális központok, például Rzeszów és Piraeus intézményi kapacitásukkal és strukturált tehetségmegtartási eszközeikkel járultak hozzá a közös munkához. A turisztikai és szolgáltató városok, mint Pula és Alghero, a városi élhetőség és kreatív iparágak szerepét mutatták be, míg kisebb, eltérő intézményi háttérű települések – Varberg, Alytus és Centar Sarajevo – gyorsan tesztelhető, közösségi alapú megoldásokkal gazdagították a hálózatot.

A sokszínű partnerség lehetővé tette, hogy a városok többféle jó gyakorlatot és eltérő gondolkodásmódot ismerjenek meg. Így a tehetségmegtartás komplex, többdimenziós várospolitikai kérdésként jelent meg, és a tanulási folyamat során adaptálható, helyi megoldások jöhettek létre.

C4TALENT PARTNERHÁLÓZAT

8.5 AZ ULG (HELYI MUNKACSOPORT) ÖSSZETÉTELE ÉS MŰKÖDÉSE

Nyíregyházán a Helyi Akciócsoport (ULG) széles intézményi és szakmai lefedettséggel működött. A csoportban az önkormányzat mellett gazdaságfejlesztési szervezetek, foglalkoztatási és kormányzati szereplők, oktatási intézmények, vállalkozói érdekképviselők, valamint ifjúsági és innovációs szervezetek is részt vettek.

Az ULG működésének középpontjában a közös helyzetértékelés és a megoldási javaslatok kidolgozása állt. A rendszeres egyeztetések lehetőséget teremtettek arra, hogy az Integrált Akcióterv valóban több szektor együttműködésére épüljön, és ne kizárólag önkormányzati dokumentumként készüljön el.

8.6 A PROJEKT MEGVALÓSÍTÁSA ÉS FŐBB MÉRFÖLDKÖVEI

A projekt kezdeti szakaszában helyzetfeltáró elemzések készültek a tehetségmegtartással kapcsolatos helyi kihívásokról. Ezt követte az ULG-ok aktív bevonása, valamint a nemzetközi tanulási folyamat, amely négy transznacionális találkozóra és kapcsolódó workshopokra illetve master classra épült.

A megvalósítás során a hangsúly nem pilot beruházásokon, hanem a jó gyakorlatok feltérképezésén, az adaptálható megoldások azonosításán és a helyi szereplők közötti együttműködés erősítésén volt.

8.7 BEVONÁSI ESZKÖZÖK ÉS TAPASZTALATOK

A projekt során elsősorban személyes bevonási eszközök kerültek alkalmazásra, például workshopok és célzott konzultációk. A folyamatba HR-szakembereket, vállalkozásokat, középiskolás fiatalokat és más városokban tanuló, nyíregyházi kötődésű egyetemistákat is bevontak.

A tapasztalatok azt mutatták, hogy a tehetségmegtartás kérdése csak akkor értelmezhető átfogóan, ha egyszerre jelenik meg a munkaerőpiaci, az oktatási és az életminőségi szempont. A bevonás egyik kézzelfogható eredménye az Ifjúsági Platform elindítása volt.

8.8 A PROJEKT EREDMÉNYEI

A projekt közvetlen eredménye az Integrált Akcióterv elkészítése, valamint az Ifjúsági Platform létrehozása, amely a városból elköltöző fiatalokkal való kapcsolattartást célozza. A platform jelenleg elsősorban tájékoztató funkciót lát el, ugyanakkor alapot teremt a későbbi bővítésre.

A projekt jellegéből adódóan a strukturális hatások rövid távon korlátozottan mérhetők, ugyanakkor a helyi szereplők közötti együttműködés erősödése és a tehetségek megtartásának tematizálása egyértelműen pozitív eredményként értékelhető.

8.9 FENNTARTHATÓSÁG ÉS TOVÁBBLÉPÉSI LEHETŐSÉGEK

A projekt fenntarthatóságának kulcsa az Ifjúsági Platform aktív működtetése és az IAP-ban megfogalmazott intézkedések beépítése az önkormányzati tervezési gyakorlatba. A hosszú távú siker feltétele a dedikált koordináció és a helyi partnerek folyamatos bevonása.

8.10 ÖSSZEGZÉS

A nyíregyházi C4TALENT projekt jól példázza, hogy a tehetségmegtartás nem kizárólag beruházásokon múlik, hanem hosszú távú kapcsolatok, együttműködések és tudatos városi szemlélet kialakítását igényli. A projekt legnagyobb hozzáadott értéke az, hogy megalapozta a tehetségekhez kapcsolódó közös gondolkodást és olyan eszközöket indított el, amelyek később továbbfejleszthetők és más városok számára is adaptálhatók.

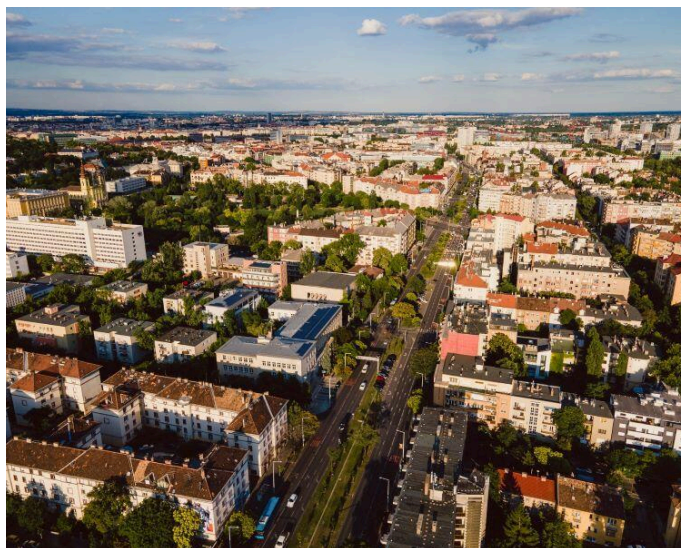
9. Újbuda - METACITY

Újbuda Budapest délnyugati részén helyezkedik el, a Duna jobb partján. Közvetlen kapcsolatban áll a belvárossal, valamint a budai hegyvidéki és agglomerációs térségekkel. Jelentős közlekedési csomópont: áthalad rajta az M1–M7 bevezető szakasza, több főútvonal, valamint kiterjedt villamos-, busz- és metróhálózattal (M4) rendelkezik, ami kiváló városi elérhetőséget biztosít. Újbuda területe megközelítőleg 33,5 km², amellyel Budapest egyik legnagyobb kiterjedésű kerülete. Méretéből adódóan rendkívül sokszínű: sűrűn beépített városi területek, lakótelepek, kertvárosias részek és kiterjedt zöldterületek egyaránt megtalálhatók benne.

2025 körül Újbuda lakossága kb. 145 000 fő. A népességszám hosszabb távon enyhe csökkenést vagy stagnálást mutat, ugyanakkor a kerület folyamatosan vonzó marad a fiatalok, egyetemisták és aktív korú lakosok számára. A népsűrűség megközelítőleg 4 300 – 4 400 fő/km², ami magas városi értéknek számít. Ez különösen a lakótelepi és belsőbb városrészekre jellemző, míg a hegyvidéki és kertvárosias területeken alacsonyabb a beépítettség.

Újbuda kifejezetten városi karakterű, ugyanakkor változatos arculattal rendelkezik. A modern lakótelepek, történeti városrészek (pl. Lágymányos, Kelenföld), valamint a zöldebb, nyugodtabb területek (Sasad, Gazdagrét felső részei) együttesen alakítják ki a kerület összetett jellegét. Erős oktatási és innovációs központ, különösen az egyetemek jelenléte miatt. Újbuda egyik legfontosabb sajátossága sokfunkciós városi szerepe: lakóterület, oktatási központ (pl. BME, ELTE egyes karai, MATE Budai Campusa), gazdasági és irodai negyedek (Infopark), valamint jelentős zöldfelületek (Gellért-hegy pereme, Sas-hegy természetvédelmi terület). Kulturális és közlekedési szempontból is kiemelkedő jelentőségű kerület, magas ingatlanárakkal és intenzív napi be- és kiáramló forgalommal.

9.1 BEVEZETÉS – A PROJEKT ELŐZMÉNYEI ÉS CÉLJA

Újbuda, Budapest XI. kerülete az URBACT IV program keretében a Metacity városhálózatban vesz részt, amely a digitális városfejlesztés, a mesterséges intelligencia és az „urban digital twin” (digitális városi iker) koncepciók városi alkalmazhatóságát vizsgálja. A projekt időzítése szorosan kapcsolódik a COVID–19 járvány tapasztalataihoz, valamint azokhoz az elvárásokhoz, amelyek az önkormányzati működés átláthatóságát és hatékonyságát növelő digitális megoldások iránt jelentkeztek.

Újbuda korábbi innovációs tapasztalatai – különösen az UIA-program keretében megvalósult kulturális és technológiai fókuszú kezdeményezések, például az ADAPTÉR központ létrehozása – stabil alapot teremtettek a digitális szemlélet továbbfejlesztéséhez. A projekt előkészítése ugyanakkor rámutatott arra, hogy a kerület nem rendelkezik egységes, átfogó digitális stratégiával, a meglévő fejlesztések pedig inkább szigetszerűen működnek.

A Metacity projekt célja ezért kettős: egyrészt nemzetközi tanulási folyamaton keresztül támogatja egy integrált digitális városstratégia és cselekvési terv (IAP) kidolgozását, másrészt rövid távon is tesztelhető beavatkozásokkal kívánja megalapozni a hosszabb távú digitális átállást, különös tekintettel az önkormányzati működésre és a lakossági részvételre.

9.2 ILLESZKEDÉS AZ URBACT IV ÉS AZ UNIÓS SZAKPOLITIKAI KERETEKHEZ

Az URBACT IV program prioritásai – különösen a digitális átállás, a társadalmi befogadás és a fenntartható városi működés – egyértelműen megjelennek az újbudai Metacity projektben. A digitális eszközök alkalmazása nem önálló technológiai célként, hanem az önkormányzati hatékonyság, az átláthatóság és a lakossági bevonás eszközeként jelenik meg.

A digitális átmenet az önkormányzati ASP-szakrendszerekhez való csatlakozáson, valamint a DMS One ügyviteli és munkafolyamat-kezelő rendszer bevezetésén keresztül valósul meg, összhangban az uniós digitális kormányzási és e-ügyintézési irányelvekkel. A társadalmi befogadás és részvétel erősítése az Újbuda applikáció fejlesztésében, a digitális konzultációkban és a részvételi költségvetés pilot jellegű elindításában jelenik meg.

A projekt emellett kapcsolódik az EU szélesebb digitálispolitikai kereteihez is, különösen az open data, az akadálymentesség és az adatvédelem területén, valamint előkészíti a mesterséges intelligencia és a digitális iker koncepciók felelős, szabályozott városi alkalmazását.

9.3 A PROJEKT CÉLRENDSZERE ÉS FELÉPÍTÉSE

A Metacity projekt újbudai megvalósítása abból a felismerésből indul ki, hogy a digitális átállás csak akkor lehet eredményes, ha technológiai, szervezeti és humán oldalon egyaránt megvalósul. Ennek megfelelően a projekt nem egyetlen fejlesztésre épít, hanem egy átfogó, integrált digitális működési keret kialakítását célozza.

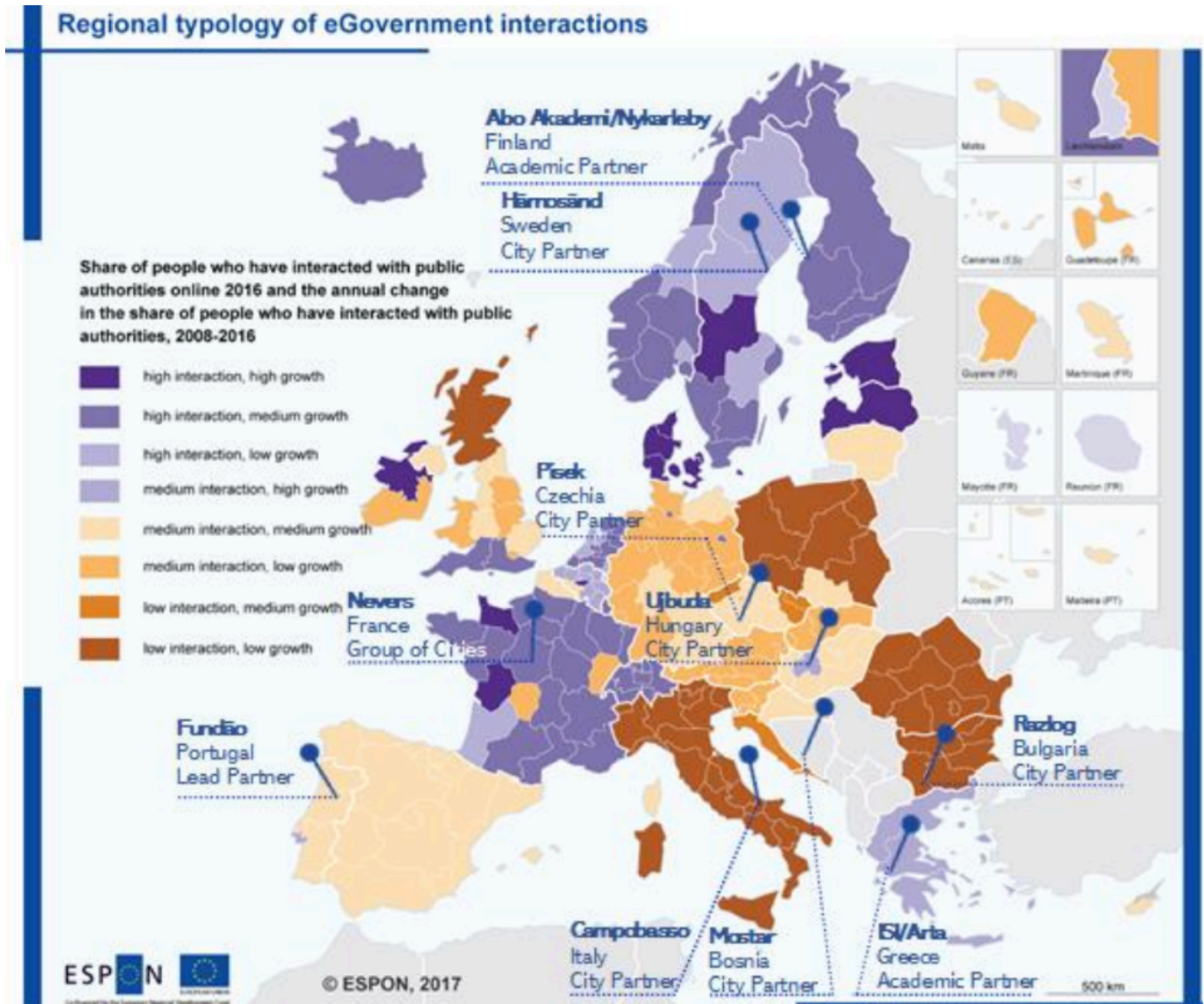
A koncepció három fő pillérre épül: az önkormányzati belső folyamatok digitalizálására, az infrastruktúra és rendszerek integrációjára, valamint a lakossági digitális csatornák és részvételi eszközök fejlesztésére, elsősorban az Újbuda applikáción keresztül. A projekt kísérleti jelleggel több tesztelési akciót is megvalósított, amelyek gyakorlati visszajelzést adtak az eszközök használhatóságáról és elfogadottságáról.

9.4 NEMZETKÖZI PARTNERSÉG ÉS TANULÁSI FOLYAMAT

A Metacity városhálózat különböző méretű és eltérő digitális érettségi szinten álló európai városokat, valamint intézményi partnereket fog össze. A partnerség sokszínűsége kedvező tanulási környezetet teremtett, mivel lehetőséget adott a technológiailag előrébb járó városok tapasztalatainak megismerésére, miközben teret biztosított a társadalmi és intézményi fókuszú digitális megközelítések megosztására is.

A hálózat vezető partnere Fundão (Portugália), amely a szakmai koordinációért és a közös tanulási folyamatok strukturálásáért felel. A városi partnerek jellemzően nem nagyvárosi centrumok, hanem regionális szerepkörrel rendelkező települések, a hálózatot pedig egyetemi és kutatóintézeti partnerek egészítik ki.

Újbuda sajátos pozíciót képvisel a partnerségen belül, mivel nagyvárosi környezetben működő városi kerületként vesz részt a projektben, ami különös hozzáadott értéket jelent a tapasztalatcserében.

9.5 AZ ULG (HELYI MUNKACSOPORT) ÖSSZETÉTELE ÉS MŰKÖDÉSE

Az URBACT Local Group létrehozása kulcsszerepet játszott a projekt helyi megvalósításában. A csoport az önkormányzati vezetés, a hivatali szakemberek, az önkormányzati tulajdonú cégek, valamint külső szakértők és civil szereplők együttműködésére épült, és közös platformot biztosított a digitális cselekvési terv kidolgozásához.

Az ULG működésében kiemelt szerepet kapott a SMART11 önkormányzati informatikai cég, amely technikai és integrációs szempontból is aktívan támogatta a folyamatot. A csoport nem pusztán konzultatív fórumként működött, hanem részt vett a problémák azonosításában, a prioritások kijelölésében és az egyes megoldások tesztelésében is.

9.6 A PROJEKT MEGVALÓSÍTÁSA ÉS FŐBB MÉRFÖLDKÖVEI

A megvalósítás során a fokozatosság és a párhuzamos tesztelés volt meghatározó. A DMS One rendszer bevezetése és az ASP-hez való csatlakozás lépcsőzetesen történt, lehetőséget adva arra, hogy a szervezet alkalmazkodjon az új működési logikához.

A lakossági oldalon az Újbuda applikáció vált a digitális bevonás fő eszközévé. Az alkalmazásban elérhető kérdőívek, szavazások és hibabejelentő funkciók egyszerű kapcsolódási pontot biztosítottak a lakosok számára, miközben a projekt során technikai és kommunikációs tapasztalatok is gyűltek.

9.7 BEVONÁSI ESZKÖZÖK ÉS TAPASZTALATOK

A projekt során alkalmazott digitális bevonási eszközök elsősorban az információgyűjtést, a visszajelzések strukturált feldolgozását és az egyszerű részvételi formákat támogatták. A tapasztalatok szerint ezek az eszközök akkor működnek hatékonyan, ha világos kommunikáció és megfelelő szervezeti háttér társul hozzájuk.

A kísérleti folyamatok rámutattak arra is, hogy a digitális részvétel nem helyettesíti a szervezeti felkészültséget, ugyanakkor fontos kiegészítője lehet a hagyományos bevonási formáknak.

9.8 A PROJEKT EREDMÉNYEI

A Metacity projekt egyik legfontosabb eredménye, hogy világossá vált: a digitális átállás sikerének alapfeltétele az egységes stratégiai keret és az erős vezetői elköteleződés. A kísérleti beavatkozások igazolták, hogy a digitális munkafolyamatok és a lakossági részvételi eszközök kézzelfogható idő- és erőforrás-megtakarítást eredményezhetnek.

A projekt ugyanakkor feltárta a szervezeti ellenállás és a kompetenciahiány kihívásait is, amelyek kezelése nélkül a technológiai fejlesztések nem vezetnek tartós változáshoz.

9.9 FENNTARTHATÓSÁG ÉS TOVÁBBLÉPÉSI LEHETŐSÉGEK

A projekt fenntarthatóságának kulcsa az intézményesülés. Az ASP-hez való csatlakozás, a DMS One rendszer hosszú távú használata és az Újbuda applikáció továbbfejlesztése mind olyan elemek, amelyek túlmutatnak a projektidőszakon.

A pénzügyi keretek biztosítottak, ugyanakkor a humán erőforrás – képzett munkatársak és dedikált koordináció – továbbra is kritikus tényezőt jelent. A projekt tapasztalatai várhatóan beépülnek a következő fejlesztési ciklusba, és alapot teremtenek további digitális fejlesztések számára.

9.10 ÖSSZEGZÉS

Az újbudai Metacity projekt a digitális városfejlesztést nem elszigetelt informatikai fejlesztésként, hanem az önkormányzati működés egészét érintő szemléletváltásként kezeli. Legnagyobb hozzáadott értéke a stratégiai gondolkodás megerősítése és azoknak a kereteknek a kialakítása, amelyek lehetővé teszik a digitális eszközök tudatos, hosszú távú alkalmazását.

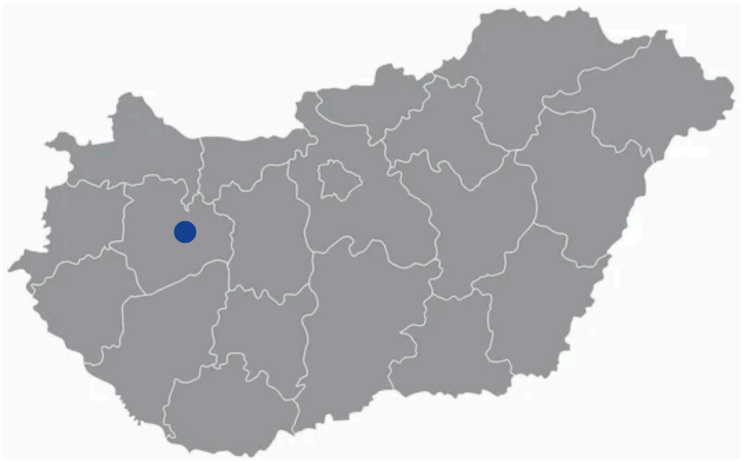
10. Veszprém - BiodiverCity

Veszprém a Dunántúlon, a Bakony déli lábánál, a Séd-patak völgyében fekszik, kb. 15 km-re a Balatontól északra. A város Budapesttől mintegy 120 km-re található, fontos közlekedési csomópont a Balaton-felvidék és a Bakony kapujaként. Földrajzi elhelyezkedése révén Veszprém nemcsak a megye, hanem a tágabb régió fontos központja kulturális, gazdasági és oktatási szempontból is. Veszprém közigazgatási területe mintegy 127 négyzetkilométer, amely a magyar megyeszékhelyek között is jelentős kiterjedésűnek számít.

Veszprém népessége jelenleg mintegy 57–58 ezer fő, ami a közepes méretű magyar városok

közé sorolja. A lakosság száma az 1980-as évekből közel 70 ezres csúcshoz képest csökkent, és az országos trendekhez hasonlóan a város népessége is fokozatosan idősödik. Veszprém népsűrűsége körülbelül 450 fő/km², ami azt jelenti, hogy a város közel 127 km²-es területén átlagosan ennyi ember él egy négyzetkilométeren. Ez a mutató közepesnek számít a magyar városok között: sűrűbb, mint a kisebb vidéki településeké, ugyanakkor jóval alacsonyabb, mint például Budapest belső kerületeiben, ahol több ezer fő jut egy km²-re.

Veszprém városképe a történelmi várnegyed, a barokk és klasszicista belváros, valamint a modern lakóövezetek sajátos együttéléséből áll össze. A domborzat miatt jellegzetes panorámák tárulnak fel, a várhegy és a templomtornyok uralják a látképet, miközben parkok, terek és kortárs épületek is gazdagítják az arculatot. Veszprém jellegzetességei közé tartozik a dombokra épült településszerkezet és a változatos panoráma, amelyet a várhegy, a székesegyház és a templomtornyok uralnak. A „királynék városa” gazdag történelmi örökséget őriz, miközben a Pannon Egyetem, a kulturális intézmények és a 2023-as EKF program révén pezsgő szellemi és kulturális központtá vált.

10.1 BEVEZETÉS – A PROJEKT ELŐZMÉNYEI ÉS CÉLJA

Veszprém BiodiverCity projektje a városi biodiverzitás megőrzését és fejlesztését, valamint a természetalapú megoldások integrálását célozza a városfejlesztési gyakorlatba. A projekt előzményei között szerepel a város kedvező természeti környezete, valamint az a felismerés, hogy a meglévő zöldfelületek és ökológiai adottságok tudatosabb, stratégiai szemléletű kezelést igényelnek.

A projekt célja egy olyan integrált megközelítés kialakítása volt, amely a biodiverzitást, az ökoszisztéma-szolgáltatásokat és a klímaadaptációt egységes városfejlesztési logikában kezeli, és ehhez széles intézményi és társadalmi együttműködést épít ki.

10.2 ILLESZKEDÉS AZ URBACT IV ÉS AZ UNIÓS SZAKPOLITIKAI KERETEKHEZ

A BiodiverCity projekt szorosan illeszkedik az URBACT IV program zöld átmenetre és fenntartható városfejlesztésre vonatkozó prioritásaihoz. Központi eleme a természetalapú megoldások alkalmazása, a biodiverzitás megőrzése és a zöld-kék infrastruktúra fejlesztése.

A projekt hangsúlyt fektet a társadalmi dimenzióra is: a lakosság, az oktatási intézmények és a civil szervezetek bevonásával a biodiverzitás kérdése a városi közbeszéd és a mindennapi gyakorlat részévé válik.

10.3 A PROJEKT CÉLRENDSZERE ÉS FELÉPÍTÉSE

A projekt átfogó célja a városi biodiverzitás hosszú távú, integrált kezelése, amely a városfejlesztési döntések szerves részévé teszi a természetalapú megoldásokat. Ennek megvalósítása érdekében a projekt egymást erősítő, egységes rendszerbe szervezett elemekre épül. A kiindulópontot a városi biodiverzitás és az ökoszisztéma-szolgáltatások átfogó feltárása jelentette, amelynek eredményeként elkészült a Baseline Study. Erre az elemző alagra épült a részvételi tervezési folyamat és az URBACT Local Group működtetése, amely biztosította az önkormányzati, szakmai és civil szereplők folyamatos együttműködését.

A tervezési folyamatot gyakorlati próbák egészítették ki, amelyek során kis léptékű teszttakciók (például az esőkert pilot és a városi méhészet) valósultak meg. Ezek a beavatkozások lehetőséget teremtettek arra, hogy a stratégiai célok kézzelfogható mintaterületekben és működő megoldásokban jelenjenek meg. A tapasztalatok beépítésével készült el a 2026–2031-es időszakra szóló Integrált Cselekvési Terv, amely konkrét akciókat, felelősségi köröket és ütemezést határoz meg. A projekt egészét egy monitoring- és indikátorrendszer kialakítása teszi teljessé, amely lehetővé teszi a beavatkozások hatásainak nyomon követését és a hosszú távú tanulást. A projekt felépítése így tudatosan kapcsolja össze az elemző-tervező munkát, a gyakorlati megvalósítást és a lakossági bevonást egy koherens fejlesztési folyamatban.

10.4 NEMZETKÖZI PARTNERSÉG ÉS TANULÁSI FOLYAMAT

A BiodiverCity projekt városhálózata tíz európai kis- és közepes méretű várost foglal magában, amelyek közös célja a városi biodiverzitás megőrzése és a természetalapú megoldások városfejlesztési integrációja. A hálózat tagjai: Cieza, Dunaújváros, Guimarães, Limerick, Poljčane, Sarajevo, 's-Hertogenbosch, Siena, Veszprém és Vratsa.

A partnervárosok eltérő földrajzi és városszerkezeti adottságokkal rendelkeznek. Cieza, Poljčane és Vratsa esetében a természeti környezet közelsége és a táji kapcsolatok erősen meghatározzák a városi biodiverzitás kérdését, ugyanakkor a stratégiai szemlélet erősítése több esetben még fejlesztésre szorul. Siena történelmi városként speciális kihívásokkal szembesül, ahol a védett épített környezet és a természetes értékek összehangolása kiemelt jelentőségű.

Veszprém a hálózaton belül olyan városként jelenik meg, ahol a környező természeti adottságok és a városi zöldfelületek megléte erős alapot biztosít a biodiverzitás-alapú megközelítésekhez. Ebben a tekintetben különösen relevánsak Guimarães, Limerick és 's-Hertogenbosch tapasztalatai, ahol a természetalapú megoldások már integrált módon kapcsolódnak a várostervezéshez és a közterület-fejlesztéshez.

A városhálózat egészét tekintve előnyt jelent, hogy a partnerek eltérő tapasztalati szinten állnak a biodiverzitás mérésében és kezelésében. Ez lehetőséget ad arra, hogy a jó gyakorlatok ne egyszerű átvételként, hanem a helyi adottságokra szabott fejlesztési irányként jelenjenek meg. A hálózat összetétele

így kedvező keretet teremt Veszprém számára a biodiverzitás hosszú távú, integrált városfejlesztési kezeléséhez.

10.5 AZ ULG (HELYI MUNKACSOPORT) ÖSSZETÉTELE ÉS MŰKÖDÉSE

Veszprémben a projekt megvalósítását széles összetételű ULG támogatta. A munkacsoport tagjai között szerepelt az önkormányzat, a városi zöldfelületeket kezelő szervezet (VKSZ Zrt.), a Pannon Egyetem, fejlesztési és környezetvédelmi szervezetek, nemzeti park és geopark képviselői, valamint civil és lakossági szereplők.

Az ULG aktív, munkavégzésre épülő fórumként működött: rendszeres workshopok, közös tervezési alkalmak és terepbejárások segítették a döntések előkészítését és a pilot projektek kialakítását.

10.6 A PROJEKT MEGVALÓSÍTÁSA ÉS FŐBB MÉRFÖLDKÖVEI

A BiodiverCity projekt megvalósítása Veszprémben 2023-ban indult el a helyi munkacsoport (ULG) megalakításával és a helyzetelemzés elkészítésével. A kezdeti szakaszban a hangsúly a városi biodiverzitással kapcsolatos kihívások feltárásán, valamint a releváns intézményi és társadalmi szereplők bevonásán volt. A projekt következő fontos mérföldkövét a 2024 áprilisában megrendezett nemzetközi workshop és terepbejárás jelentette, amely lehetőséget adott a partner városok tapasztalatainak megismerésére és a helyi pilot akciók irányának pontosítására.

A megvalósítás kísérleti szakaszában, 2025 tavaszán indult el a városi méhészet és több biodiverzitás-barát mintaterület kialakítása, amelyek a természetalapú megoldások gyakorlati tesztelését szolgálták. A projekt szemléletformáló és közösségi elemei 2025 júniusában csúcsosodtak ki a Hosszú Asztal Piknik és a Biodiverzitás Fesztivál megszervezésével, amelyek a lakosság széles körét vonták be a programba. A megvalósítás során egyes elemek már működő gyakorlatként jelennek meg, míg más beavatkozások előkészítése zajlik, és a következő programozási időszakban kerülnek megvalósításra az Integrált Cselekvési Terv keretében.

10.7 BEVONÁSI ESZKÖZÖK ÉS TAPASZTALATOK

A projekt során alkalmazott bevonási eszközök közé tartozott az ULG működtetése, közösségi workshopok, iskolai és óvodai programok, lakossági események, terepi bejárások és közös monitoring, valamint online kommunikáció.

A tapasztalatok szerint a cselekvésre építő, élményalapú bevonás (pl. városi méhészet, biodiverzitási események) magas társadalmi elfogadottságot eredményezett, és hosszabb távú partnerségeket alakított ki az intézmények és a lakosság között.

10.8 A PROJEKT EREDMÉNYEI

A projekt eredményeként elkészült a város Baseline Study-ja és Integrált Cselekvési Terve, amely nyolc akciót határoz meg a 2026–2031-es időszakra. Elindult a városi méhészet mint kísérleti program, valamint több biodiverzitás-barát mintaterület és klímaadaptív gyepkezelési gyakorlat.

A projekt erősítette az intézmények közötti együttműködést és a lakosság környezeti tudatosságát. A veszprémi gyakorlat URBACT „Good Practice” minősítést kapott.

10.9 FENNTARTHATÓSÁG ÉS TOVÁBBLÉPÉSI LEHETŐSÉGEK

A projekt fenntarthatóságát az IAP biztosítja, amely konkrét felelősöket, ütemezést és indikátorokat rendel az egyes akciókhoz. A tényleges kivitelezés a 2026 utáni időszakban indul.

10.10 ÖSSZEGZÉS

A veszprémi BiodiverCity projekt egy jól strukturált, integrált megközelítést alkalmazó kezdeményezés, amely a biodiverzitást a városi fejlesztéspolitika részévé emeli. A projekt legnagyobb értéke az intézményi együttműködések megerősítése és az a szemléleti alap, amelyre a következő évek zöld-kék infrastruktúrafejlesztései épülhetnek.

11. Veszprém - NextGen YouthWork

Veszprém a Dunántúlon, a Bakony déli lábánál, a Séd-patak völgyében fekszik, kb. 15 km-re a Balatontól északra. A város Budapesttől mintegy 120 km-re található, fontos közlekedési csomópont a Balaton-felvidék és a Bakony kapujaként. Földrajzi elhelyezkedése révén Veszprém nemcsak a megye, hanem a tágabb régió fontos központja kulturális, gazdasági és oktatási szempontból is. Veszprém közigazgatási területe mintegy 127 négyzetkilométer, amely a magyar megyeszékhelyek között is jelentős kiterjedésűnek számít.

Veszprém népessége jelenleg mintegy 57–58 ezer fő, ami a közepes méretű magyar városok közé sorolja. A lakosság száma az 1980-as évekből közel 70 ezres csúcshoz képest csökkent, és az országos trendekhez hasonlóan a város népessége is fokozatosan idősödik. Veszprém népsűrűsége körülbelül 450 fő/km², ami azt jelenti, hogy a város közel 127 km²-es területén átlagosan ennyi ember él egy négyzetkilométeren. Ez a mutató közepesnek számít a magyar városok között: sűrűbb, mint a kisebb vidéki településeké, ugyanakkor jóval alacsonyabb, mint például Budapest belső kerületeiben, ahol több ezer fő jut egy km²-re.

Veszprém városképe a történelmi várnegyed, a barokk és klasszicista belváros, valamint a modern lakóövezetek sajátos együttéléséből áll össze. A domborzat miatt jellegzetes panorámák tárulnak fel, a várhegy és a templomtornyok uralják a látképet, miközben parkok, terek és kortárs épületek is gazdagítják az arculatot. Veszprém jellegzetességei közé tartozik a dombokra épült településszerkezet és a változatos panoráma, amelyet a várhegy, a székesegyház és a templomtornyok uralnak. A „királynék városa” gazdag történelmi örökséget őriz, miközben a Pannon Egyetem, a kulturális intézmények és a 2023-as EKF program révén pezsgő szellemi és kulturális központtá vált.

11.1 BEVEZETÉS – A PROJEKT ELŐZMÉNYEI ÉS CÉLJA

A veszprémi NextGen YouthWork projekt a helyi ifjúsági munka megújítására adott válaszként indult el, felismerve, hogy a fiatalok elérése és bevonása egyre inkább hibrid (offline és online) megoldásokat igényel. A város korábbi stratégiai dokumentumai (különösen az Ifjúsági Stratégia, a Smart City koncepció és a fenntartható városfejlesztési irányok) már kijelölték ezt az irányt, a projekt pedig ezek gyakorlati továbbgondolását célozta.

A NextGen YouthWork átfogó célja egy olyan korszerű ifjúsági szolgáltatásrendszer megalapozása volt, amely képes alkalmazkodni a digitális környezethez, ugyanakkor megőrzi a személyes jelenlétre épülő közösségi munka értékeit. A projekt középpontjában az ifjúsági munka strukturáltabb szervezése, a fiatalok igényeinek rendszeres feltérképezése, valamint a városi szereplők közötti együttműködés erősítése állt.

11.2 ILLESZKEDÉS AZ URBACT IV ÉS AZ UNIÓS SZAKPOLITIKAI KERETEKHEZ

A NextGen YouthWork projekt szorosan illeszkedik az URBACT IV program három kiemelt prioritásához: a digitális átálláshoz, a társadalmi befogadáshoz és a zöld átmenethez. A projekt célrendszere összhangban van Veszprém meglévő városi stratégiáival, amelyek ugyanezeket az uniós irányokat követik.

A digitális átállás a projekt egyik meghatározó eleme. Veszprém célja egy olyan hibrid ifjúsági rendszer kialakítása volt, amelyben a fizikai terek digitális eszközökkel egészülnek ki. Ennek keretében jelent meg egy online ifjúsági platform és egy mobilapplikáció koncepciójának kidolgozása, valamint online–offline programok és előadások tesztelése.

A társadalmi befogadás és esélyegyenlőség a fiatalok széles körű bevonásán keresztül jelent meg. A projekt négy stratégiai pillére (SC1–SC4) a fiatalok elérését, az igényfelmérések rendszeressé tételét, az aktív állampolgári részvétel erősítését és az ifjúságsegítők szakmai támogatását célozta.

A zöld átmenet közvetett módon kapcsolódott a projekthez. Az Integrált Cselekvési Terv horizontális szempontjai között megjelent a BiodiverCity URBACT-projekttel való kapcsolat, valamint a fiatalok bevonására építő, környezeti szemléletformáló közösségi és edukációs tevékenységek.

11.3 A PROJEKT CÉLRENDSZERE ÉS FELÉPÍTÉSE

A projekt átfogó célja a helyi ifjúsági munka modernizálása és intézményesebb működési kereteinek megalapozása volt. Ennek érdekében Veszprém több, egymást kiegészítő elemet tesztelt: fizikai ifjúsági terek fejlesztését, digitális megoldások előkészítését, valamint a szakmai együttműködések erősítését.

A projekt egyik kulcseleme egy új, dedikált ifjúsági koordinátori szerepkör kialakításának előkészítése volt, amely hosszabb távon a Polgármesteri Hivatalon belül biztosíthatná az ifjúsági terület stratégiai és operatív koordinációját. A projekt fontos része volt továbbá a fiatalok igényeinek feltérképezése, rendszeres bevonásuk a tervezési folyamatokba, valamint a teszttalálók révén történő gyakorlati kipróbálás.

11.4 NEMZETKÖZI PARTNERSÉG ÉS TANULÁSI FOLYAMAT

A NextGen YouthWork projekt tíz európai várost tömörítő városhálózatban valósult meg, amely tudatosan épített a különböző méretű, eltérő intézményi és digitális fejlettségű települések együttműködésére. A partnerség lehetőséget adott arra, hogy a digitális és hibrid ifjúsági munka különböző társadalmi és igazgatási kontextusokban vizsgálható legyen.

A hálózat vezető partnere Eindhoven (Hollandia), amely erős innovációs és digitális kompetenciákkal rendelkező városként meghatározó szerepet töltött be a projekt szakmai irányításában. A partnerségben fejlettebb intézményi háttérrel rendelkező városok (pl. Aarhus, Oulu, Perugia, Viladecans, Cartagena) és kisebb, rugalmasabban működő települések (pl. Iași, Klaipėda, Tetovo, Veszprém) egyaránt részt vettek.

Ez a sokszínű összetétel kiegyensúlyozott tanulási környezetet teremtett. Veszprém számára különösen értékesek voltak a digitálisan fejlettebb városok tapasztalatai, miközben a hasonló léptékű partnerekkel való összehasonlítás reális referenciapontokat biztosított.

11.5 AZ ULG (HELYI MUNKACSOPORT) ÖSSZETÉTELE ÉS MŰKÖDÉSE

A veszprémi ULG több szektort fogott össze a helyi ifjúsági munka fejlesztése érdekében. A csoport tagjai között önkormányzati szakemberek, ifjúságügyi koordinátorok, oktatási intézmények képviselői, civil szervezetek és fiatalok is szerepeltek.

A civil és oktatási szereplők biztosították a közvetlen kapcsolatot a fiatalok mindennapi tapasztalataihoz, míg az önkormányzati jelenlét lehetővé tette, hogy a felmerülő javaslatok a városi működésbe is beépíthetők legyenek. A munkacsoport működését hosszabb távon egy dedikált ifjúsági koordinátor jelenléte erősítené, amely a projekt egyik kulcsfenntarthatósági eleme.

11.6 A PROJEKT MEGVALÓSÍTÁSA ÉS FŐBB MÉRFÖLDKÖVEI

A projekt megvalósítása során Veszprém fokozatosan építette fel a hibrid ifjúsági munka alapjait. A teszttakciók lehetőséget adtak az új eszközök és módszerek azonnali kipróbálására, különösen a digitális ifjúsági munka területén.

A folyamat a négy stratégiai cél mentén szerveződött, amelyek a fiatalok bevonását, az ifjúságsegítők képzését, a fizikai és digitális terek kialakítását, valamint a döntéshozói és intézményi környezet érzékenyítését célozták. A projekt egyik erőssége a folyamatos tanulás és visszacsatolás volt, amely lehetővé tette a tervek rugalmas alakítását.

11.7 BEVONÁSI ESZKÖZÖK ÉS TAPASZTALATOK

A projekt során alkalmazott bevonási eszközök digitális és személyes formákat egyaránt magukban foglaltak. A digitális oldalon megjelent az online ifjúsági platform és a mobilapplikáció koncepciójának közös tervezése, míg az offline eszközök közé workshopok, ifjúsági találkozók és szakmai munkacsoport-ülések tartoztak.

A tapasztalatok azt mutatták, hogy a többcsatornás megközelítés hatékonyan segítette a különböző élethelyzetű fiatalok elérését. A személyes együttműködések különösen fontosak voltak az akciók pontosításában és a szakmai konszenzus kialakításában.

11.8 A PROJEKT EREDMÉNYEI

A projekt egyik legkézzelfoghatóbb eredménye az Érted Ifjúsági Klub létrejötte, amely aktív közösségi térként szolgálja a fiatalokat. A Klub mindennapi használata jól mutatja a projekt gyakorlati hatását, ugyanakkor rávilágít arra is, hogy a fenntartható működéshez stabil humánerőforrás szükséges.

További eredmény a hibrid ifjúsági munka alapjainak lefektetése: az online platform és mobilapplikáció koncepciója, az online–offline programok kipróbálása, valamint az ifjúságsegítő szakemberek együttműködésének erősödése. A projekt fontos tanulási folyamatot indított el a város számára.

11.9 FENNTARTHATÓSÁG ÉS TOVÁBBLÉPÉSI LEHETŐSÉGEK

A projekt hosszú távú hatásának kulcsa a humánerőforrás biztosítása. Az ICST egy állandó ifjúsági koordinátori pozíció létrehozását javasolja, amely képes lenne összefogni az ifjúsági együttműködések, működtetni a digitális és fizikai tereket, valamint biztosítani az Érted Ifjúsági Klubhoz hasonló kezdeményezések szakmai támogatását.

A következő időszak feladata a projektben kialakított kapacitások intézményesítése, valamint a hosszabb távú hatások méréséhez szükséges indikátorok kidolgozása.

11.10 ÖSSZEGZÉS

A NextGen YouthWork projekt Veszprémben nem csupán új eszközöket és tereket hozott létre, hanem szemléletváltást is elindított az ifjúsági munka területén. A projekt hozzájárult a szereplők közötti együttműködés erősítéséhez, a fiatalok aktívabb bevonásához és egy hibrid, rugalmas ifjúsági rendszer alapjainak megteremtéséhez.

A továbblépés sikere azon múlik, hogy a projekt során kialakított struktúrák és szerepkörök mennyiben tudnak hosszú távon beépülni a városi működésbe, és biztosítható-e a szükséges szakmai és szervezeti kapacitás.

12. Elemzés értékelés

12.1 Mely városok vettek részt az elemzésben, milyen profillal, potenciállal rendelkeznek

TÁBLÁZAT AZ ELEMZÉSBEN RÉSZT VEVŐ PROJEKTEK ÉS TELEPÜLÉSEK LISTÁJA

Projekt név	Település	közelítő lakosságszám
AGENTS OF CO-EXISTENCE	Budaörs	30.000 fő
Beyond the Urban	Szabolcs05	15.000 fő
FEMACT-Cities	Szabolcs05	15.000 fő
BiodiverCity	Dunaújváros	42.000 fő
BiodiverCity	Veszprém	55.000 fő
NextGen YouthWork	Veszprém	55.000 fő
BREAKING ISOLATION	Fót	22.000 fő
C4TALENT	Nyíregyháza	115.000 fő
Ecconecting	Nagykálló	9.000 fő
METACITY	Újbuda	150.000 fő

Az elemzésben tíz projektet tekintettünk át nyolc településről, amelyek jól lefedik a magyarországi településstruktúra különböző típusait. A legkisebb település Nagykálló volt, mintegy 9000 fős lakosságával. Ez egy optimális méretű kisváros, jól átlátható társadalmi szerkezettel. Ugyanakkor Nagykálló helyzete némileg csalóka, hiszen bár önmagában kistelepülés, Nyíregyháza vonzáskörzetéhez tartozik, így a nagyobb város agglomerációjának részeként is értelmezhető.

A másik végletet a XI. kerület jelentette, amely nemcsak méretében, hanem jellegében is eltér a tipikus településektől. Budapest legnépesebb kerületéről van szó, amely a kettős önkormányzati rendszer miatt nem tekinthető teljesen önálló településnek.

Agglomerációs település azonban nemcsak Nagykálló: a vizsgált helyszínek közül Budaörs és Fót is a budapesti agglomeráció dinamikusan fejlődő tagjai. Budaörs a déli agglomeráció egyik legelőkelőbb települése, míg Fót Dunakeszi mellett az északi agglomerációban helyezkedik el.

Veszprém különösen kiemelkedett az elemzett projektek között, nem csupán azért, mert két URBACT-projektet is megvalósított, hanem azért is, mert 2023-ban Európa Kulturális Fővárosa volt. A kulturális fővárosi címhez kapcsolódó fejlesztések rendkívül erős alapot teremtettek a város számára: olyan infrastrukturális, közösségi és kulturális beruházások valósultak meg, amelyek már önmagukban is az európai városfejlesztés élvonalába emelték Veszprémet.

A Kulturális Főváros program során kialakított új terek, kulturális intézmények, közösségi programok és partnerségi hálózatok mind hozzájárultak ahhoz, hogy a város könnyedén kapcsolódjon be az URBACT 4 program szellemiségébe. Veszprém már rendelkezett azokkal a stratégiai, szervezeti és szakmai kapacitásokkal, amelyekre az URBACT-projektek építeni tudtak: erős helyi együttműködési kultúra, nemzetközi nyitottság, valamint olyan innovatív városfejlesztési gyakorlatok, amelyek más európai városok számára is mintaként szolgálhatnak.

Mindezek eredményeként Veszprém nemcsak résztvevője, hanem formálója is lett az URBACT-hálózatnak, és projektjei jól mutatják, hogyan lehet a kulturális alapú városfejlesztést hosszú távú, fenntartható városi innovációvá alakítani.

A Szabolcs 05 Önkormányzati Területfejlesztési Társulás egyedülálló szereplő az URBACT-hálózatban, mivel nem egyetlen várost, hanem egy teljes, 44 településből álló vidéki térséget képvisel. A társulás a Szabolcs-Szatmár-Bereg megye 5. számú választókerületének önkormányzataiból jött létre, és mintegy 70–75 ezer fős lakosságot fed le. Ez a méret és szerkezet különösen érdekessé teszi az URBACT szempontjából, hiszen a programban jellemzően városok vesznek részt, míg a Szabolcs 05 egy rurális térség fejlesztési kihívásait és lehetőségeit hozza be a nemzetközi együttműködésbe. A társulás olyan témákban kapcsolódott be az URBACT-projektekbe, mint a közösségi biztonság, a város–vidék kapcsolatok újragondolása vagy a társadalmi részvétel erősítése, és ezzel új perspektívát adott a hálózatnak.

Az URBACT-ben való részvétel a térség számára nemcsak szakmai fejlődést, hanem kapacitásépítést is jelentett: a társulás közös intézményi háttere, a Szabolcs 05 Nonprofit Kft. aktív szerepet vállalt a projektek menedzselésében, a helyi szereplők bevonásában és a nemzetközi jó gyakorlatok adaptálásában. A program lehetőséget adott arra, hogy a kistelepülések olyan innovatív megoldásokat ismerjenek meg és próbáljanak ki, amelyek korábban elsősorban nagyvárosi környezetben jelentek meg. Így a Szabolcs 05 nemcsak résztvevője, hanem formálója is lett az URBACT közösségének, bizonyítva, hogy a vidéki térségek is képesek aktív, kreatív és nemzetközi szinten is releváns fejlesztési szereplővé válni.

Nyíregyháza nagyméretű kelet-magyarországi központként, megyei jogú városként vesz részt az URBACT-programban, míg Dunaújváros a közép-magyarországi térséget képviseli. Mindkét város számára komoly kihívást jelent az elvándorlás, ám eltérő eszközökkel próbálnak reagálni erre. Nyíregyháza a technológiai és ipari innováció irányába fordul, és a gazdasági modernizációt tekinti megtartó erőnek, míg Dunaújváros elsősorban a lakókörnyezet megújításán, a városi életminőség javításán keresztül kapcsolódik be évről évre az URBACT-projektekbe.

A két város térségi szerepe és lehetőségei jelentősen különböznek: Nyíregyháza regionális központként nagy kiterjedésű vonzáskörzettel és erős intézményi háttérrel rendelkezik, míg Dunaújváros Budapest közelsége miatt más típusú versenyhelyzetben működik, és fejlesztési mozgástere is eltérő. Ez a különbség jól mutatja, hogy az URBACT-program képes egyszerre kezelni a nagyvárosi innovációs törekvéseket és az iparvárosok szerkezetváltási kihívásait.

[Összefoglalás](#)

A vizsgált URBACT-projektekben részt vevő magyar települések rendkívül széles spektrumot fednek le: a kisvárosi léptéket képviselő Nagykálltól a budapesti XI. kerületig, az agglomerációs városoktól (Budaörs, Fót) a megyei jogú városokig (Veszprém, Dunaújváros, Nyíregyháza), valamint a Szabolcs 05 társulás révén egy teljes rurális térségig. Nyíregyháza különösen fontos kiegészítése a mintának, hiszen egy dinamikusan fejlődő regionális központ, amely a kelet-magyarországi nagyvárosi térségek sajátos kihívásait és lehetőségeit hozza be az URBACT-be. Így a részvételi kör már nemcsak Budapest és a Dunántúl felé billen, hanem az ország keleti régiói is hangsúlyosan megjelennek.

Ez a sokszínű települési összetétel lehetővé teszi, hogy az URBACT-hálózatban egyszerre legyen jelen a nagyvárosi innováció, az agglomerációs dinamika, a kisvárosi közösségépítés, az iparvárosi szerkezetváltás és a vidéki térségek felzárkózási igénye. A lefedettség országos: Budapest, a Dunántúl, a Dél-Alföld és Északkelet-Magyarország egyaránt képviselteti magát. A részvételből továbbra is leginkább a nagyon kicsi falvak és néhány nagy regionális központ hiányzik, de összességében a magyar településhálózat fő típusai megjelennek, ami gazdag és sokoldalú tudáscserét tesz lehetővé az URBACT-ben.

12.2 URBACT programok és várostípusok összefüggései

Az URBACT IV program célja, hogy az európai városok olyan fejlesztési megközelítéseket alkalmazzanak, amelyek egyszerre támogatják a fenntarthatóságot, az innovációt és a társadalmi igazságosságot. A program alapját az integrált, helyalapú városfejlesztés adja, amely a különböző városi kihívásokat nem elszigetelten, hanem egymással összefüggésben kezeli. Ennek érdekében az URBACT IV olyan irányelveket fogalmaz meg, amelyek a városok közötti tanulást, a jó gyakorlatok átvételét és a helyi kapacitások erősítését helyezik előtérbe.

A program működését néhány kulcsfontosságú alapelv határozza meg:

-) Integrált városfejlesztés**, amely egyszerre foglalkozik társadalmi, gazdasági, környezeti és kormányzási kérdésekkel.
-) A zöld, digitális és igazságos átmenet támogatása**, vagyis a klímavédelem, a modern technológiák és a társadalmi egyenlőség előmozdítása.
-) Tudásmegosztás és kapacitásépítés**, amely lehetővé teszi, hogy a városok egymástól tanuljanak és adaptálják a bevált megoldásokat.
-) Részvételi és partnerségi alapú kormányzás**, amely a helyi szereplők bevonását és az átlátható döntéshozatalt erősíti.

Ezek az irányelvek biztosítják, hogy az URBACT IV ne csupán projektfinanszírozási keret legyen, hanem olyan európai tanulási és fejlesztési platform, amely segíti a városokat abban, hogy hosszú távon is fenntartható, innovatív és befogadó módon fejlődjenek.

Az elemzett települések közül több is a társadalmi igazságosság és egyenlőség elvét megalapozó projektre pályázott hisz az igazságosság és egyenlőség értelmezhető társadalmi szinten.

Elemzés

A magyar URBACT-részrtvevők projektválasztásai jól tükrözik a települések eltérő méretét, térségi szerepét és fejlesztési kihívásait. A nagyobb városok – mint Nyíregyháza, Veszprém vagy Dunaújváros – elsősorban olyan projekteket céloztak meg, amelyek a gazdasági innovációt, a zöld átmenetet vagy a fiatalok megtartását támogatják. Ezek a városok regionális központként vagy ipari szereplőként olyan fejlesztési irányokat kerestek, amelyek hosszú távon is növelik versenyképességüket, és képesek reagálni az elvándorlás vagy a gazdasági szerkezetváltás kihívásaira. Ezzel szemben az agglomerációs települések – például Budaörs és Fót – inkább társadalmi fókuszú projekteket választottak, amelyek az együttélés, a közösségi kohézió vagy az izoláció csökkentésének kérdéseire adnak választ. A gyors népességnövekedés, a betelepülés és a társadalmi sokszínűség kezelése ezekben a városokban

különösen fontos. A rurális térségeket képviselő Szabolcs05 és a kisvárosi Nagykálló olyan projekteket választottak, amelyek a helyi közösségek megerősítését, a város–vidék kapcsolatok újragondolását vagy a fenntarthatóságot támogatják, hiszen számukra a kapacitásépítés és a társadalmi részvétel növelése a legfontosabb fejlesztési irány.

A projektválasztások jól illeszkednek az URBACT IV alapelveihez: a társadalmi fókuszú kezdeményezések a részvételiség és a társadalmi igazságosság elvét erősítik, a zöld és környezeti projektek a fenntartható és klímabarát városfejlesztéshez járulnak hozzá, míg az innovációs és gazdasági fókuszú projektek a digitális átmenet és a helyi kapacitásépítés céljait támogatják. A város–vidék kapcsolatokra építő projektek pedig az integrált, helyalapú fejlesztés mintapéldái. A következő táblázat összefoglalja, hogy az egyes települések milyen projektekből vettek részt, milyen helyi szempontok motiválhatták őket, és mely URBACT IV alapelvekhez kapcsolódnak leginkább.

Település	Projekt neve	Lakosság	Projekt típusa / fókusza	Lehetséges helyi szempontok	Kapcsolódó URBACT 4 alapelv
Budaörs	AGENTS OF CO-EXISTENCE	30 000	Társadalmi kohézió, együttélés	Agglomerációs feszültségek, gyors növekedés	Részvételiség, társadalmi igazságosság
Szabolcs05	Beyond the Urban	15 000	Város–vidék kapcsolatok, rurális innováció	Vidéki térségek felzárkóztatása	Integrált fejlesztés, kapacitásépítés
Szabolcs05	FEMACT-Cities	15 000	Nők szerepe, társadalmi egyenlőség	Hátrányos helyzetű térségek erősítése	Társadalmi igazságosság, részvételiség
Dunaújváros	BiodiverCity	42 000	Zöld infrastruktúra, biodiverzitás	Ipari múlt ellensúlyozása, környezetjavítás	Zöld átmenet, fenntarthatóság
Veszprém	BiodiverCity	55 000	Zöld városfejlesztés	Kulturális főváros örökségének továbbvitele	Zöld átmenet, integrált fejlesztés
Veszprém	NextGen YouthWork	55 000	Ifjúsági részvétel, közösségi innováció	Fiatalok megtartása, kulturális programok továbbélése	Részvételiség, kapacitásépítés
Fót	BREAKING ISOLATION	22 000	Társadalmi izoláció csökkentése	Új lakónegyedek integrációja	Társadalmi igazságosság, részvételiség

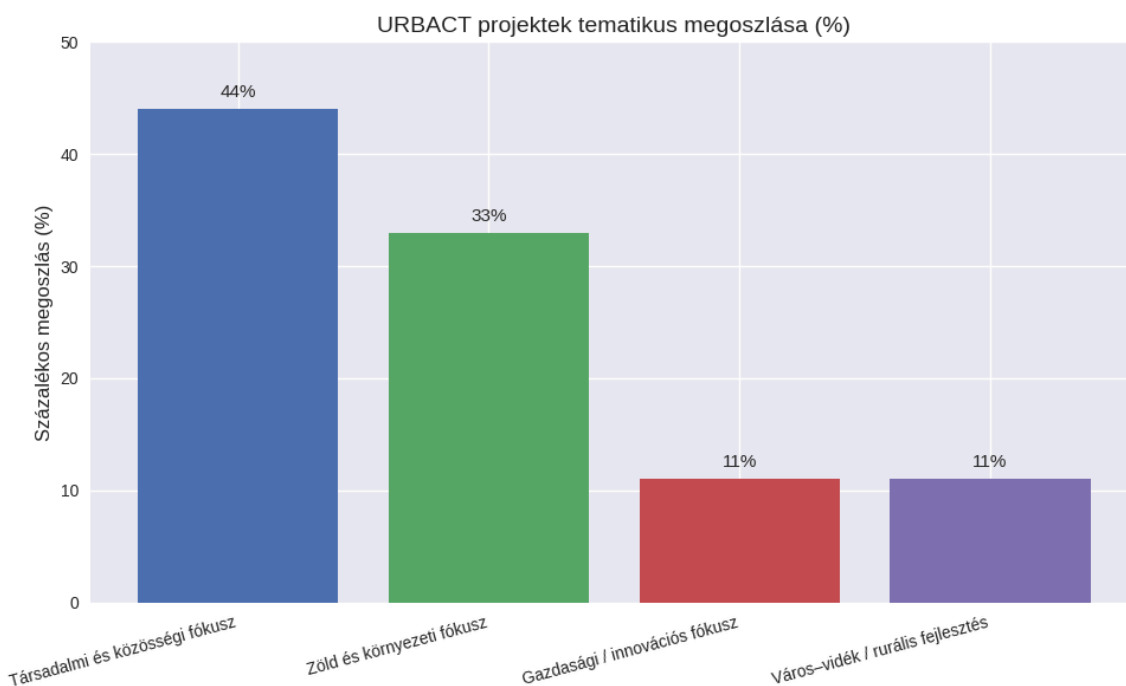
Nyíregyháza	C4TALENT	115 000	Tehetségfejlesztés, gazdasági innováció	Elvándorlás csökkentése, technológiai fejlődés	Digitális átmenet, innováció
Nagykálló	Ecconecting	9 000	Közösségi ökológiai fejlesztések	Kisvárosi fenntarthatóság, közösségek erősítése	Zöld átmenet, részvételiség

A projektek tematikus megoszlása – százalékos értékelés

A kilenc projekt tematikus bontása a következőképpen alakult:

-) Társadalmi és közösségi fókusz: 44%
 - (Agents of Co-Existence, FEMACT-Cities, Breaking Isolation, NextGen YouthWork)
-) Zöld és környezeti fókusz: 33%
 - (BiodiverCity – 2 város, Ecconecting)
-) Gazdasági / innovációs fókusz: 11%
 - (C4TALENT – Nyíregyháza)
-) Város–vidék / rurális fejlesztés: 11%
 - (Beyond the Urban – Szabolcs05)

Ez az eloszlás jól mutatja, hogy a magyar települések leginkább a társadalmi és közösségi témák iránt érdeklődtek, miközben a zöld átmenet is hangsúlyos maradt. A gazdasági és innovációs fókusz elsősorban nagyvárosoknál jelent meg, míg a rurális térségek külön projektben képviseltették magukat.

12.3 Nemzetközi partnerségek értékelése

Az URBACT program során a különböző települések eltérő összetételű partnerségekbe kerültek. Ahogy a magyar URBACT-hálózatban, úgy a nemzetközi partnerségekben is különböző méretű települések vettek részt. Az interjúk tanúsága szerint ez azonban nem hátráltatta őket a tudásátadásban. Többen kiemelték, hogy a nálunk fejlettebb régiókban – még ha kisebb településekről volt is szó – több lehetőség állt rendelkezésre, például fejlettebb szociális vagy digitális rendszerekkel. Tehát az eltérő méret nem okozott problémát.

Közös tapasztalat volt, hogy sokszor úgy érezték, a nyugat-európai partnerek jóval előrébb járnak, ugyanakkor a dél-európai példák gyakran kreatív megoldásokat kínáltak. A hozzánk hasonló vagy nálunk elmaradottabb országok települései pedig azért voltak izgalmasak, mert hasonló problémákkal küzdöttek.

Az egyik résztvevő, a XI. kerület képviselője megemlítette, hogy bár nem ők voltak a vezető partner, mégis ők voltak a legnagyobb település a hálózatban, ahol a többi szereplő jellemzően 50–60 ezres város volt. Ez sem okozott nehézséget, sőt, kiemelték, mennyit tanultak a külföldi partnerek digitális rendszereiből.

A magyar URBACT-résztvevők sokszínű nemzetközi hálózatokban dolgoztak, amelyekben méretben és fejlettségben eltérő városok együttműködése zajlott. A legtöbb esetben a magyar partnerek nem vezetőként, hanem partnerként kapcsolódtak be; kivétel Nyíregyháza (C4TALENT) és Dunaújváros (BiodiverCity), amelyek vezető partnerként koordináltak egy tehetségmegtartási fókuszú hálózatot. A hálózatok közös jellemzője a méretdiverzitás: nagyvárosok, közép- és kisvárosok, sőt regionális és intermunicipális szereplők is együtt tanultak, ami széles adaptációs spektrumot adott.

Budaörs (AoCE) a részvételi kormányzás és a részvételi költségvetés terén kapott gyakorlati mintákat több, fejlett intézményi kapacitású várostól (pl. Gdańsk, Aarhus), miközben a kisebb partnerek rugalmassága is inspiráló volt. Újbuda (METACITY) a digitális átállásnál azt tapasztalta, hogy az egységes stratégia és az erős vezetői elköteleződés nélkül a technológiai fejlesztések nem hoznak tartós változást; a lakossági applikációk és munkafolyamat-kezelés bevezetését szervezeti felkészülésnek kell kísérnie. Nagykovács (ECONNECTING) a közösségi kohézió és identitás erősítésében korlátozott erőforrások mellett is tesztelhető megoldásokat tanult, különös tekintettel a kertváros–megyeszékhely dinamika kezelésére.

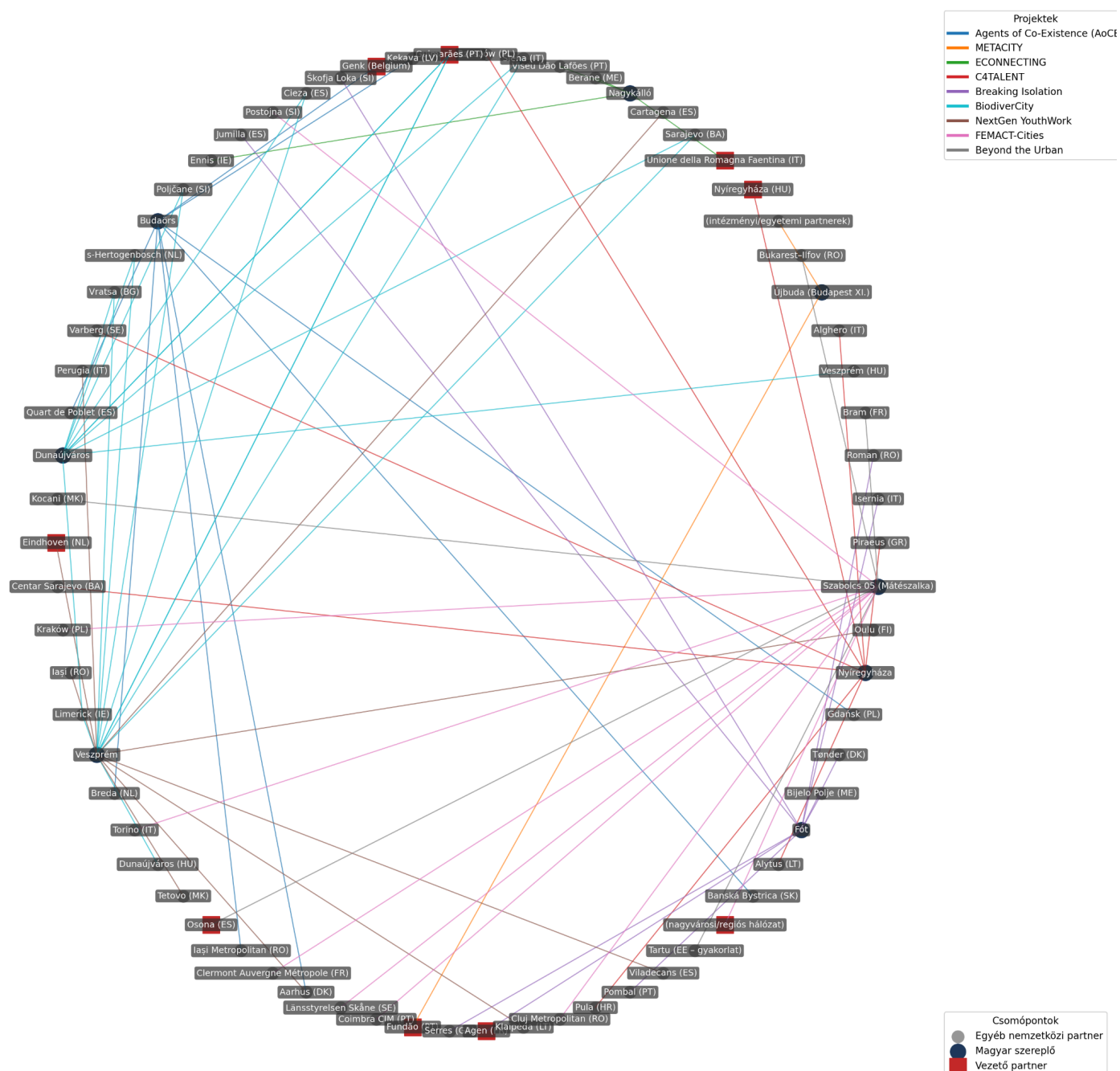
Nyíregyháza (C4TALENT) hálózata azt erősítette meg, hogy a tehetségmegtartás többdimenziós (munkaerőpiac–oktatás–élhetőség), és a kapcsolatorientált eszközök – mint az Ifjúsági Platform – fontosak a hosszú távú kötődéshez. Fót (Breaking Isolation) változatos közösségi eszközöket cserélt regionális, rurális és szuburbán partnerekkel; a fóti szuburbán nézőpont kiegészítette a vidéki és regionális tapasztalatokat. Veszprém és Dunaújváros (BiodiverCity) a természetalapú megoldások (NBS) városstratégiai integrációját vizsgálta ipari, történeti és kisebb, természetközeli kontextusokban; a barnamezős zöldítés és a biodiverzitás városszerkezeti beépítése kiemelt tanulási irány volt. Veszprém (NextGen YouthWork) a hibrid ifjúsági munkában azt látta, hogy a digitálisan fejlettebb partnerek gyakorlatai különösen értékesek, de a fenntarthatóság feltétele egy dedikált ifjúsági koordinátor. Szabolcs 05 (FEMACT-Cities) a gender mainstreaminget nagyvárosi és regionális szereplőktől tanulta (Torino, Kraków, Clermont Métropole, Länsstyrelsen Skåne stb.), míg Szabolcs 05 (Beyond the Urban) a város–vidék mobilitásban on-demand és intermodalitási jó gyakorlatokat vett át (Osona, Bukarest–Ilfov, Bram, Kocani).

ÖSSZEHASONLÍTÓ TÁBLÁZAT – NEMZETKÖZI PARTNERSÉGEK

Magyar szereplő	Projekt	Téma	Vezető partner	Magyar szerep	Kifejezetten említett partnerek	Méretdiverzitás a hálózatban	Kiemelt tanulságok / hozadékok	Kihívások / megjegyzések
Budaörs	Agents of Co-Existence (AoCE)	Résztvételi kormányzás, résztvételi költségvetés	Genk (Belgium)	Partner	Gdańsk (PL), Aarhus (DK), Iași Metropolitan (RO), Breda (NL), Banská Bystrica (SK), Quart de Poblet (ES), Ķekava (LV)	Igen – nagyvárosok, közép- és kisvárosok együtt	Többféle résztvételi gyakorlat összehasonlítása; résztvételi költségvetés tapasztalatai; kis-középvárosok rugalmassága	Eltérő aktivitású városok; összességében inspiráló
Újbuda (Budapest XI.)	METACITY	Digitális városfejlesztés, digital twin, e-ügyintézés	Fundão (PT)	Partner	(intézményi/egyetemi partnerek)	Igen – különböző digitális érettség és városi lépték	Egységes digitális stratégia és vezetői elköteleződés fontossága	Szervezeti ellenállás, kompetenciahiány
Nagykálló	ECONNECTION	Közösségi kohézió, identitás és reziliencia	Unione della Romagna Faentina (IT)	Partner	Viseu Dão Lafões (PT), Ennis (IE), Berane (ME)	Igen – régiós szereplők és kisebb/középes városok	Korlátozott erőforrások mellett is tesztelhető megoldások	Fenntarthatóság pénzügyi/humán erőforráson múlik
Nyíregyháza	C4TALENT	Tehetségmegtartás, humán tőke, innováció	Nyíregyháza (HU)	Vezető partner	Rzeszów (PL), Piraeus (GR), Pula (HR), Alghero (IT), Varberg (SE), Alytus (LT), Centar Sarajevo (BA)	Igen – regionális központok és kisebb települések	Tehetségmegtartás többdimenziós; Ifjúsági Platform	Struktúra rövid távon korlátozottan mérhető
Fót	Breaking Isolation	Társadalmi izoláció csökkentése	Agén (FR)	Partner	Bijelo Polje (ME), Isernia (IT), Jumilla (ES), Pombal (PT), Roman (RO), Serres (GR), Škofja Loka (SI), Tønder (DK)	Igen – regionális, rurális/kisvárosi és agglomerációs	Közösségi eszközök cseréje; szuburbán tapasztalat	Eltérő szolgáltatási kapacitások

Veszprém	BiodiverCity	Városi biodiverzitás és NBS	Guimarães (PT)	Partner	Cieza (ES), Dunaújváros (HU), Guimarães (PT), Limerick (IE), Poljčane (SI), Sarajevo (BA), 's-Hertogenbosch (NL), Siena (IT), Vratsa (BG)	Igen – történeti, ipari és kisebb települések	NBS integrálása a várostervezésbe; diverz tapasztalat	Stratégiai szemlélet több helyen fejlesztendő
Veszprém	NextGen YouthWork	Hibrid (offline–online) ifjúsági munka	Eindhoven (NL)	Partner	Aarhus (DK), Oulu (FI), Perugia (IT), Viladecans (ES), Cartagena (ES), Iași (RO), Klaipėda (LT), Tetovo (MK)	Igen – fejlettebb digitális városok és kisebb szereplők	Fejlett digitális gyakorlatok hasznosítása; reális összehasonlítás	Fenntarthatóság dedikált koordinátoron múlik
Dunaújváros	BiodiverCity	Városi biodiverzitás és NBS	Guimarães (PT)	Partner	Cieza (ES), Veszprém (HU), Guimarães (PT), Limerick (IE), Poljčane (SI), Sarajevo (BA), 's-Hertogenbosch (NL), Siena (IT), Vratsa (BG)	Igen – ipari/posztindusztriális és kisebb természetközeli	Barnamezős zöldítés, biodiverzitás integrációja	Ipari örökség, strukturális kihívások
Szabolcs 05 (Mátészalka)	FEMACT-Cities	Gender egyenlőség, roma nők helyzete	(nagyvárosi/regionális hálózat)	Partner	Torino (IT), Kraków (PL), Clermont Auvergne Métropole (FR), Länsstyrelsen Skåne (SE), Coimbra CIM (PT), Cluj Metropolitan (RO), Postojna (SI)	Igen – nagyvárosok, regionális és kisebb szereplők	Gender mainstreaming, adatvezérelt, kapacitásépítés	Intézményesítés kisebb erőforrású térségekben nehéz
Szabolcs 05 (Mátészalka)	Beyond the Urban	Város–vidék mobilitás, intermodalitás	Osona (ES)	Partner	Bukarest–Ilfov (RO), Bram (FR), Kocani (MK), Tartu (EE) – gyakorlat	Igen – nagy régiótól kisebb városkörnyékekig	On-demand, intermodalitás jó gyakorlatok; pilotok IAP-ba	Kapacitás- és finanszírozási különbségek

URBACT - NEMZETKÖZI PARTNERSÉG HÁLÓTÉRKÉP

Az alábbi hálótérkép a magyar szereplők kapcsolatát mutatja a vezető partnerekkel és a kifejezetten említett nemzetközi partnerekkel.

Színezés: minden él a saját projekt színét kapja; csomópontok: magyar szereplő (kék), vezető partner (piros négyzet), egyéb partner (szürke).

Nyíregyháza mint lead partner, egy új módszertan próbált ki amely a nemzetközi masterclass keretében valósult meg. A Masterclass tulajdonképp az egyik partnertalálkozó keretében valósult meg. A nemzetközi szakértők tudása így az egész partnerhálózaton belül megvalósultmmal alkalmazták teljes egészében Nyíregyháza városszövetére és fejlesztési kihívásaira adaptálva.

A nemzetközi partnerségekben és a partner-találkozókon ugyanakkor túlnyomórészt az önkormányzat ULG (Urbact Local Group) tagjai vettek részt, akik a város különböző szakmai területeit képviselték. Az ő részvételük nemcsak az információáramlást és a kapacitásépítést erősítette, hanem a nemzetközi jó gyakorlatok helyi

adaptációját is jelentősen segítette, azonban jellemző hogy külső partner kevésbé került kapcsolatba a nemzetközi szinttel.

A vezető szakértő szerepének fontosságát több résztvevő külön kiemelte. A szakértő nem csupán a módszertani keretek biztosításában játszott kulcsszerepet, hanem facilitátorként is hozzájárult a közös gondolkodás sikeréhez.

12.4 Az URBACT szakpolitikai elvek helyi adaptációja

Az URBACT IV program szakpolitikai elvei – az integrált városfejlesztés, a zöld és digitális átmenet, valamint a társadalmi befogadás – minden vizsgált magyar projektben megjelentek, de eltérő módon és hangsúllyal. A települések a nemzetközi irányelveket nem mechanikusan vették át, hanem a helyi kontextushoz igazították, figyelembe véve saját társadalmi, gazdasági és környezeti adottságaikat.

A nagyvárosi környezetben, például Újbudán, a digitális átállás került előtérbe: a Metacity projekt az URBACT digitális kormányzási és részvételi elveit úgy fordította le, hogy közben a terület belső folyamatait is modernizálta. Az ASP-rendszerekhez való csatlakozás, a DMS One ügyviteli platform bevezetése és az Újbuda applikáció fejlesztése nem pusztán technológiai újítás volt, hanem a transzparencia és a lakossági bevonás eszköze, összhangban az európai digitális kormányzási irányelvekkel.

Ezzel szemben a társadalmi fókuszú projektek – mint Fót Breaking Isolation vagy Budaörs Agents of Co-Existence – az URBACT részvételiségre és inklúzióra épülő elveit a közösségi kohézió erősítésére fordították le. Fóton a társadalmi izoláció csökkentését célzó programok (pszichológiai előadások, generációs workshopok, közösségi események) a helyi társadalmi problémákra reagáltak, miközben illeszkedtek az URBACT által hangsúlyozott társadalmi igazságossági keretekhez. Budaörsön a részvételi költségvetés és a digitális konzultációs platform létrehozása a nyitott kormányzás elvét ültette át a gyakorlatba.

A zöld átmenethez kapcsolódó projektek – például Veszprém és Dunaújváros BiodiverCity kezdeményezései – a természetalapú megoldások integrálásával fordították le az URBACT fenntarthatósági prioritásait. Veszprémben a klímaadaptív gyepgazdálkodás, az esőkertek és a városi méhészet nemcsak ökológiai célokat szolgáltak, hanem a lakosság bevonásával társadalmi szemléletformálást is végeztek. Dunaújvárosban a biodiverzitás helyreállítása és a közösségi akciók (faültetés, komposztprogram) a városi szerkezetváltás és a környezeti rehabilitáció részeként jelentek meg.

A rurális térségeket képviselő Szabolcs 05 társulás projektjei (Beyond the Urban, FEMACT-Cities) az URBACT elveit a város–vidék integráció és a társadalmi egyenlőség kérdéseire alkalmazták. A fenntartható mobilitás és a nemek közötti egyenlőség témái a helyi társadalmi kihívásokra reagáltak, miközben illeszkedtek az európai kohéziós politikai célokhoz.

Összességében minden projekt az URBACT szakpolitikai kereteit úgy adaptálta, hogy azok a helyi problémákra adjanak választ. A nemzetközi jó gyakorlatok inspirációt jelentettek, de a megoldások mindig a helyi társadalmi és intézményi környezethez igazodtak.

12.5 Dokumentumok és módszertani alapok a munka megkezdéséhez

A vizsgált települések többsége rendelkezett bizonyos stratégiai dokumentumokkal, amelyek megalapozták az URBACT-projektek indítását. Ilyenek voltak például a fenntartható városfejlesztési stratégiák, zöldfelületi koncepciók, ifjúsági stratégiák vagy mobilitási tervek. Veszprém esetében a Zöldfelületi Stratégia és az Európa Kulturális Fővárosa program öröksége biztosított erős kiindulópontot, míg Újbudán a korábbi UIA-projektek és a Smart City koncepció adtak alapot a digitális fejlesztésekhez. Nyíregyházán a

gazdaságfejlesztési és munkaerőpiaci programok, valamint az ifjúsági stratégiák támogatták a C4TALENT projekt célrendszerét.

Ugyanakkor több település – különösen az agglomerációs és rurális térségek – nem rendelkezett átfogó, integrált dokumentumokkal a projekt indulásakor. Fót és Nagykálló esetében a munka szinte a nulláról indult: a helyi problémák feltárása és a közösségi párbeszéd képezte az első lépést. Ezekben az esetekben az URBACT módszertani kerete (Baseline Study, Integrált Akcióterv – IAP) vált a tervezés alapjává. A helyi URBACT csoportok (ULG-k) kulcsszerepet játszottak abban, hogy a dokumentumhiányt a közös tudás és a részvételi tervezés pótolta. A transznacionális tanulási folyamat szintén fontos erőforrás volt: a nemzetközi partnerek jó gyakorlatai inspirációt és konkrét mintákat adtak a helyi adaptációhoz.

Ahol hiányoztak a stratégiai keretek, ott a projektek kísérleti akciókkal és pilot programokkal kezdték meg a munkát. Főten például a társadalmi izoláció csökkentését célzó workshopok és közösségi események nemcsak tesztelési funkciót töltöttek be, hanem adatgyűjtést és igényfelmérést is szolgáltak. Szabolcs 05 esetében a fenntartható mobilitási akciók és a nemek közötti egyenlőséget célzó pilot programok segítették a helyi kihívások pontosítását és az akcióterv megalapozását.

Összességében elmondható, hogy a dokumentumok megléte jelentős előnyt jelentett a projektindításnál, de hiányuk nem akadályozta meg a munkát: az URBACT módszertan és a részvételi tervezés minden esetben biztosította a szükséges kereteket és folyamatokat.

12.6 ULG összetétel - munkafolyamat értékelése

URBACT Helyi Csoportok (ULG) összetétele – elemzés

A tanulmány az URBACT-programhoz kapcsolódó magyar helyi csoportok (ULG – Urban Local Group) szereplői összetételét vizsgálja az „URBACT véglegesítések.docx” dokumentum narratív leírásai alapján. A vizsgálat standardizált szereplőtípusok szerint épít fel egy jelenlét-mátrixot (projekt × kategória), majd az ULG-k között számítja a szereplőtípusok előfordulási arányát. Az eredmények szerint a civil szervezetek minden vizsgált ULG-ben jelen vannak (100%), míg az önkormányzati/hivatali munkatársak (70%), az oktatási szereplők (60%) és a lakosság/fiatalok (50%) a leggyakoribb kísérő pillérek. Az átlagos szereplőtípus-szám ULG-nként 5,3. A tanulmány két ábrát (előfordulási arányok és jelenlét-hő térkép) is közöl.

Az URBACT helyi csoportjai (ULG-k) olyan multiszereplős együttműködési fórumok, amelyekben a városi és térségi problémák megoldása érdekében közigazgatási, civil, gazdasági, oktatási és lakossági szereplők dolgoznak együtt. A hazai ULG-k tematikája a vizsgált időszakban többek között részvételi kormányzás, digitális városfejlesztés, közösségi kohézió, tehetségmegtartás, társadalmi izoláció csökkentése.

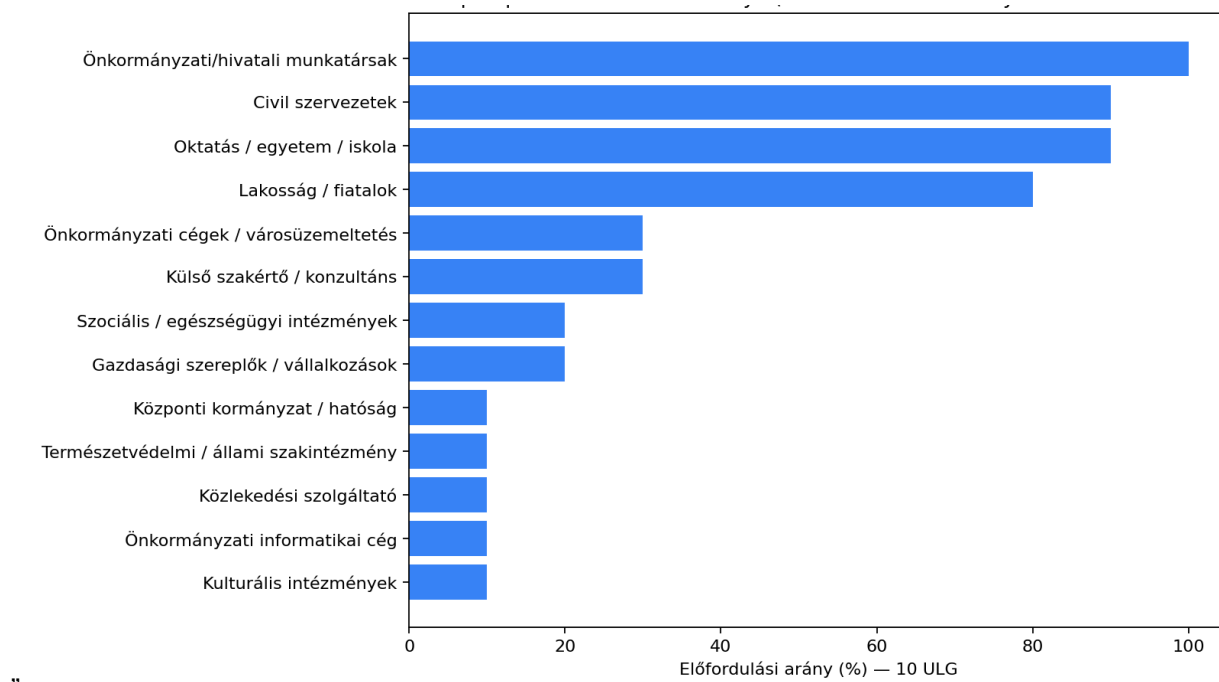
Eredmények

- **Összesítő mutatók**
 - Vizsgált ULG-k száma: **10**
 - Átlagos szereplőtípus-szám ULG-nként: **5,3**
 - „Alappillér” típusok (≥80% jelenlét): **Civil szervezetek (100%)**
- **Leggyakoribb szereplőtípusok (Top 5)**
 - **Civil szervezetek – 10 ULG (100%)**
 - **Önkormányzati/hivatali munkatársak – 7 ULG (70%)**
 - **Oktatás/egyetem/iskola – 6 ULG (60%)**
 - **Lakosság/fiatalok – 5 ULG (50%)**

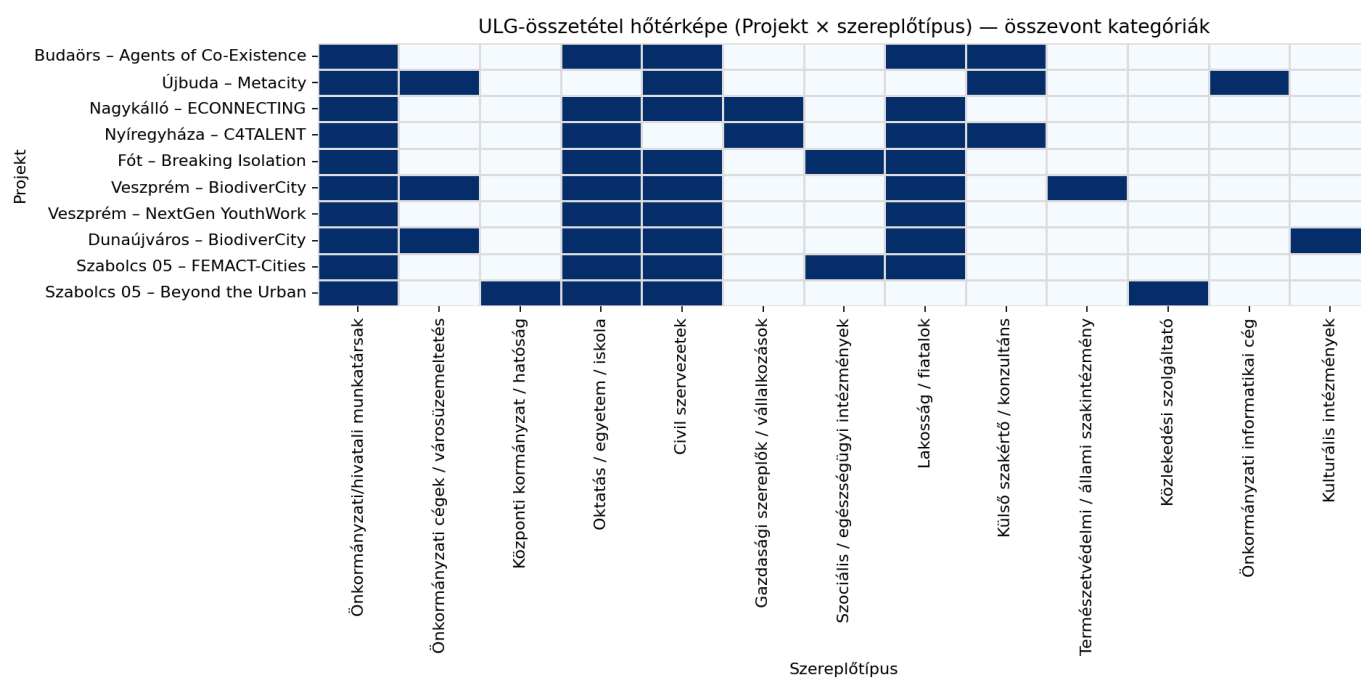
Szereplőtípusok előfordulása (teljes lista)

Szereplőtípus	Előfordulás ULG)	(db)	Arány (%)
Civil szervezetek	10		100
Önkormányzati/hivatali munkatársak	7		70
Oktatás / egyetem / iskola	6		60
Lakosság / fiatalok	5		50
Önkormányzati cégek / városüzemeltetés	4		40
Gazdasági szereplők / vállalkozások	3		30
Szociális / egészségügyi intézmények	3		30
Külső szakértő / konzultáns	3		30
Központi kormányzat / hatóság	2		20
Természetvédelmi / állami szakintézmény	1		10
Közlekedési szolgáltató	1		10
Önkormányzati informatikai cég	1		10
Kulturális intézmények	1		10

ULG-SZEREPLŐTÍPUSOK ELŐFORDULÁSI ARÁNYA A VIZSGÁLT ULG-K KÖZÖTT (VÍZSZINTES SÁVDIAGRAM)

ULG-ÖSSZETÉTEL HŐTÉRKÉPE (PROJEKT × SZEREPLŐTÍPUS JELENLÉT)

Értékelés

Az eredmények megerősítik, hogy az URBACT helyi csoportok civil szervezetekre épülő részvételi architektúrával működnek. Az önkormányzati/hivatali apparátus jelenléte az intézményi beágyazottságot biztosítja, míg az oktatási partnerek (egyetem/iskola) a tudástranszfer és kapacitásfejlesztés irányába jelentenek stabil támaszt. A lakosság/ fiatalok gyakori bevonása különösen a társadalmi és ifjúsági fókuszú hálózatokban hangsúlyos.

Tematikus bontásban a zöld/NBS fókusz (BiodiverCity) következetesen integrálja az önkormányzati cégeket/városüzemeltetést és – legalább egy esetben – a természetvédelmi szakintézményt, míg a digitális fókusz (METACITY) egyedi elemként jeleníti meg az önkormányzati informatikai céget. A város–vidék mobilitás (Beyond the Urban) sajátosan vonja be a közlekedési szolgáltatót és a központi hatóságot, ami a hálózat tematikájának megfelelő multi-szektorális igényeket tükrözi.

Következtetések

-) Az URBACT ULG-k **civil szervezetek** nélkül nem működnének – 100% jelenlét.
-) A **közigazgatási pillér** (önkormányzati vezetés + hivatali munkatársak) az **intézményesítés** és a **végrehajtás** kulcsa.
-) Az **oktatási szereplők** befogadása az **innováció** és **kapacitásépítés** felé mutat – magas (60%) jelenlét.
-) A **tematikus sajátosságok** szerint külön (bár ritkább) szereplőtípusok jelennek meg: természetvédelem (NBS), informatikai cég (digitális), közlekedési szolgáltató (mobilitás).

12.7 Akciók típusai értékelése

Az URBACT-projektekben megvalósított akciók széles spektrumot fednek le, de négy fő kategóriába sorolhatók:

1. Részvételi és közösségi akciók

Ide tartoznak a társadalmi kohéziót és bevonást célzó kezdeményezések, például:

-) **Budaörs – Agents of Co-Existence:** részvételi költségvetés, digitális konzultációs platform, workshopok.
-) **Fót – Breaking Isolation:** kávézó-beszélgetősarok, pszichológiai előadások, generációs workshopok, közösségi zenei események.
-) **Nyíregyháza – C4TALENT:** Ifjúsági Platform létrehozása, tehetségmegtartási konzultációk.

Értékelés

Ezek az akciók erősen építenek a társadalmi részvételre, és kézzelfogható szemléletformáló hatással bírnak. Ugyanakkor fenntartásuk hosszú távon kihívás, mert folyamatos humánerőforrást és kommunikációs igényelnek.

2. Digitális és innovációs akciók

Az önkormányzati működés és lakossági bevonás digitalizálását célzó beavatkozások:

-) **Újbuda – Metacity:** DMS One ügyviteli rendszer bevezetése, ASP-csatlakozás, Újbuda applikáció fejlesztése.
-) **Veszprém – NextGen YouthWork:** hibrid ifjúsági platform, mobilapplikáció koncepció, Érted Ifjúsági Klub.

Értékelés

Ezek az akciók hosszú távú hatást ígérnek, mert intézményi szinten változtatják meg a működést. Ugyanakkor a technológiai fejlesztések mellett kritikus a szervezeti felkészültség és a kompetenciaépítés.

3. Zöld és természetalapú akciók

A biodiverzitás és klímaadaptáció erősítését célzó beavatkozások:

-) **Veszprém – BiodiverCity:** városi méhészet, esőkert-pilot, klímaadaptív gyepgazdálkodás, Biodiverzitás Fesztivál.
-) **Dunaújváros – BiodiverCity:** fásítás, beporzóbarát ágyások, komposztprogram, holtfa-program.
-) **Nagykálló – ECONNECTING:** közösségi terek megújítása, zöldfelületi fejlesztések.

Értékelés

Ezek az akciók nemcsak környezeti, hanem társadalmi hatással is bírnak, mert a lakosság bevonásával valósulnak meg. A természetalapú megoldások költséghatékonyak és hosszú távon fenntarthatóak, ha beépülnek a városi működésbe.

4. Város–vidék / mobilitási akciók

-) **Szabolcs 05 – Beyond the Urban:**
 - **Szemléletformáló akciók:** Bike&Breakfast az Európai Mobilitási Héten, lakossági kampányok.
 - **Iskolai komponens:** mobilitási oktatóanyagok, kvízek és felmérések (fiatalok és családok bevonása).
 - **Térségi keret:** Mobilitási Tanácsadó Csoport előkészítése, intermodális szemlélet, on-demand megoldások inspirációi.

Értékelés

-) **Erősségek:** térségi szintű együttműködés; a mindennapi mobilitási szokásokhoz közelítő, gyorsan indítható akciók; a város–vidék integrációt támogató eszköztár.
-) **Korlátok:** viselkedésváltozás és infrastruktúra párhuzamos fejlesztést igényel; az eredmények megtartása az intézményesült koordináción (pl. Mobilitási Tanácsadó Csoport) múlik.

5. A legérdekesebb és leghatékonyabb akció

Veszprém városi méhészet és klímaadaptív gyepgazdálkodás

Ez az akció azért kiemelkedő, mert:

-) **Innovatív:** a városi méhészet ritka és komplex beavatkozás, amely ötvözi az ökológiai, oktatási és közösségi célokat.

-) **Integrált:** kapcsolódik a klímaadaptív gyepkezeléshez, a biodiverzitás növeléséhez és a lakossági szemléletformáláshoz.
-) **Biztonságos és professzionális:** a projekt gondosan előkészített protokollokat alkalmazott (EpiPen-képzés, figyelmeztető táblák), ami példamutató.
-) **Közösségi elfogadottság:** a lakosság pozitívan reagált, a Biodiverzitás Fesztivál és az oktatási programok erősítették a társadalmi támogatottságot.
-) **Fenntartható:** a méhészet és a gyepgazdálkodás hosszú távon beépül a városi zöldfelületi stratégiába.

Ez az akció jól mutatja, hogyan lehet az URBACT elveit (fenntarthatóság, részvételiség, innováció) egyszerre érvényesíteni egy komplex, helyspecifikus megoldásban.

12.8 Bevonási eszközök

Budaörs – Agents of Co-Existence

Budaörs a bevonás terén többcsatornás megközelítést alkalmazott: a részvételi költségvetés és az új online felületek (térképes kérdőívek, városi részvételi honlap) mellett személyes workshopokat és hivatali egyeztetéseket szervezett. A cél a lakosság széles körének elérése és a hivatali szerepek nyitása volt. Az eszközök erőssége, hogy egyszerre biztosítottak gyors online belépési pontot és mélyebb offline párbeszédet, ami bizalmat épített. Ugyanakkor a fenntarthatóság feltétele a dedikált koordináció és a hivatali kapacitás, mert a kezdeti ellenállás és többletmunka komoly kihívást jelentett.

Újbuda – Metacity

Újbuda a digitális bevonásra épített: az Újbuda applikáció kérdőívekkel, szavazásokkal és hibabejelentési funkcióval bővítette a lakossági kommunikációt, miközben az ULG valódi műhelyként működött, bevonva az önkormányzatot, szakirodákat, IT-céget és civileket. Az erősség a skálázható digitális csatorna és az intézményi transzparencia növelése, de a siker kulcsa a változásmenedzsment és a kompetenciafejlesztés: ezek nélkül az app izolált maradhat. A folyamatos kommunikáció és aktivitás ösztönzése elengedhetetlen a hosszú távú használathoz.

Nagykálló – ECONNECTING

Nagykállóban a bevonás alapja a személyes jelenlét volt: workshopok, lakossági fórumok és közösségi terek aktiválása. Kisvárosi léptékben ez különösen hatékony, mert gyors bizalomépítést tesz lehetővé, és az ULG találkozók strukturált párbeszédet biztosítottak. Az erősség a közvetlen kapcsolat és a helyi hálózatépítés, ugyanakkor a fenntartás folyamatos visszacsatolást és humán erőforrást igényel, ami korlátozott kapacitások mellett kihívást jelent.

Nyíregyháza – C4TALENT

Nyíregyháza az Ifjúsági Platform létrehozásával és célzott workshopokkal vonta be a fiatalokat, HR-szakembereket és oktatási intézményeket. Az eszközök erőssége a többszereplős dialógus és a platform mint folyamatos kapcsolattartási csatorna, amely alapot ad a későbbi bővítéshez. Ugyanakkor a hatás rövid távon nehezen mérhető, mert a projekt inkább stratégiai jellegű, és a fenntartáshoz dedikált koordináció szükséges.

Fót – Breaking Isolation

Fót a bevonást alacsony küszöbű, közösségi élményekre építő formákkal valósította meg: kávézó-beszélgetősarok, pszichológiai előadások, generációk közötti workshopok és zenei események mellett online kérdőívet és kiadványt is készített. Az erősség a stigma-csökkentés és a vegyes módszertan, amely egyszerre kínál személyes és digitális csatornákat. Ugyanakkor nem minden eszköz volt egyformán népszerű, és az érzékenyítő fókusz miatt az egyéni kimenetek közvetettek maradtak.

Veszprém – BiodiverCity

Veszprémben a bevonás élményalapú akciókra épült: Biodiverzitás Fesztivál, Long Table Picnic, iskolai programok és közös terepi bejárások mellett az ULG valódi tudásmegosztó műhelyként működött. A

lakossági részvételt erősítették a pilotok (városi méhészet, esőkertek, klímaadaptív gyepek), amelyek kézzelfogható eredményeket hoztak. Az erősség a magas társadalmi elfogadottság és a co-design, ugyanakkor a fenntarthatóság kulcsa a fenntartási protokollok és a költségvetési rutin.

Veszprém – NextGen YouthWork

A NextGen YouthWork projekt hibrid ifjúsági munkát valósított meg: online platform és applikáció koncepciója mellett offline programokat és az Érted Ifjúsági Klubot hozta létre. Az erősség a többcsatornás elérés és a célcsoport bevonása a tervezésbe, míg a korlát a humánerőforrás-igény és az, hogy a digitális komponens még koncepció szinten van. A fenntartás itt is dedikált kapacitást igényel.

Dunaújváros – BiodiverCity

Dunaújvárosban a bevonás széles lakossági akciókra épült: faültetés, beporzóbarát ágyások, komposztálási program, esőkertek, holtfa-program és rovarhotelek mellett versenyek, fesztiválok és iskolai programok színesítették a palettát. Az erősség a közösségépítés és a vizuálisan látható eredmények, amelyek tulajdonosi szemléletet alakítanak ki. A fenntartás azonban itt is kritikus: intézményesítés nélkül a hatás csökkenhet.

Szabolcs 05 – FEMACT-Cities

A FEMACT-Cities projekt a bevonást érzékeny célcsoportokra fókuszálva valósította meg: workshopokat tartott hátrányos helyzetű roma lányokkal és nőkkel, valamint fókuszcsoportokat pedagógusokkal. Az erősség a közvetlen terepi elérés és a bizalomépítés, amely lehetővé tette a tapasztalatok beépítését az IAP-ba. Ugyanakkor a tartós eredményhez folyamatos jelenlét és erőforrás szükséges, ami vidéki térségben különösen nagy kihívás.

Szabolcs 05 – Beyond the Urban

A Beyond the Urban projekt a fenntartható mobilitás témájában alkalmazott bevonási eszközöket: szemléletformáló kampányokat (például Bike&Breakfast), iskolai oktatóanyagokat és kvízeket, valamint térségi koordinációt az ULG és a Mobilitási Tanácsadó Csoport előkészítésével. Az erősség az alacsony költségű, mindennapi szokásokra célzó akciók és az intézményesítés előkészítése. A korlát, hogy a tartós modal-shift csak infrastruktúra- és szolgáltatásfejlesztéssel együtt érhető el.

Értékelés, tanulságok

- **Többcsatornás kombináció működik a legjobban.**
 - Mindenhol az hozott tartós eredményt, ahol az **online elérés** (app, kérdőív, felület) **személyes** eszközökkel (workshop, klub, fesztivál, terepbejárás) párosult. A digitális csatorna belépési pontot ad, az offline pedig **mélyíti** a párbeszédet és a kötődést.
- **Az ULG akkor hatékony, ha műhelyként működik.**
 - A „formális tanács” helyett a **co-design** és **tesztelés** terévé váló ULG (Veszprém, Újbuda) valódi tudásmegosztást és **közös célt** épít.
- **Fenntarthatóság = beépülés a helyi rutinba.**
 - Zöld/NBS akcióknál fenntartási protokollok, digitálisnál **változásmenedzsment** és **kompetencia**, közösséginél **dedikált koordináció** szükséges. Enélkül az akció „projektesemény” marad.
- **Térségi témáknál intézményes kooperáció kell.**
 - A város–vidék/mobilitás típusú eszközöknél a **tanácsadó testületek** és **szolgáltatói partnerség** biztosítja, hogy a szemléletformálás **stratégiai csatornává** váljon.

12.9 Hatások eredmények.

A dokumentumban szereplő URBACT-projektek közül Veszprém BiodiverCity és Újbuda Metacity emelkedik ki a rendszerszintű beágyazódás erejével. Veszprémben nem csupán látványos pilotok készültek (városi méhészet, esőkertek), hanem a Zöldfelületi Stratégia és az IAP összehangolásával a természetalapú megoldások a városüzemeltetés normájává váltak: kaszálási-, fenntartási-, és biztonsági protokollok rögzítve, a monitoring (Bioblitz, indikátorok) előkészítve. Ez azt jelenti, hogy a projekt hatása a finanszírozási cikluson túl is replikálható, mérhető és költségvetésbe sorolható – nagyon magas hosszú távú hatással és fenntarthatósággal. Újbudán a digitális ügyviteli lánc (ASP-csatlakozás, DMS One) és az Újbuda app együtt olyan folyamatfejlesztést hozott, amely szintén projektcikluson túl folytatódik, feltéve hogy a kompetenciák és a változásmenedzsment nem szakad meg. Itt a beágyazódás technológiai-intézményi természetű, ezért az eredményesség és a hosszú távú hatás magas, a fenntarthatóság kulcsa a humán kapacitás.

A Dunaújváros BiodiverCity programja széles, költséghatékony NBS-portfóliót hozott létre (fásítás, beporzó ágyások, komposzt, esőkertek, holtfa-program, rovarhotelek), amely élményalapú bevonással több korosztályt aktivált. A legnagyobb erősség a társadalmi elfogadottság és a „tulajdonosi” szemlélet; ugyanakkor a hatás ugrásszerűen nő, ha az akciók fenntartási protokollokkal és monitoringgal intézményesülnek. Így a jelenlegi helyzetet közepes–magas eredményességnek és hosszú távú potenciálnak látom, azzal a megjegyzéssel, hogy a rutinba építés az elkövetkező időszak döntő feladata.

Budaörs AoCE a kormányzási innováció terén erős: részvételi költségvetés, részvételi honlap és a részvételi tisztviselő szerep kipróbálása együtt egy folyamat-architektúrát hozott létre. Az eredményesség és a hosszú távú hatás itt kapacitásfüggő: ha a részvételi koordinációt dedikált, állandó szerepkör viszi tovább és éves menetrendben rögzül (ötletgyűjtés, szavazás, visszacsatolás), a részvétel rutinfolyamattá válik. Enélkül a hatás „projektesemény” maradhat. Jelenleg közepes–magas a tartóssági kilátás, feltételekkel.

A Szabolcs 05 FEMACT-Cities érzékeny társadalmi fókusza (fiatal roma lányok, nők) mellett intézményesítési pályán van: elkészült az IAP 15 akcióval, előkészítették a Regionális Nemi Egyenlőségi Stratégia kereteit, és a pilotok közvetlen terepi elérést biztosítottak. A hosszú távú hatás akkor válik közepes–magas szintről magassá, ha a stratégia hivatalosan elfogadott és az ösztöndíj-/tanulóközpont akciók költségvetési sorai rögzülnek – tehát ismét a finanszírozási stabilitás és a kormányzási beágyazódás a döntő tényező.

Nyíregyháza C4TALENT a tehetségmegtartás témáját stratégiai szintre emelte (IAP, Ifjúsági Platform). A hatás itt soft jellegű (kapcsolati infrastruktúra, tematizálás, partnerség), ezért a hosszú távú eredményesség az operacionalizáláson múlik: platform-KPI-k, rendszeres aktivitás. E feltételekkel a projekt közepes tartósságú, közepes–magas potenciállal.

A Veszprém NextGen YouthWork fő kézzelfogható eredménye az Érted Ifjúsági Klub, és a hibrid ifjúsági munka alapozása. A fennmaradás itt humán erőforrás-igényes: állandó ifjúsági koordinátor nélkül a klub és a digitális komponens nehezen tartósítható. Ezért a jelen állapotban az eredményességet közepesnek, a hosszú távú hatást közepesnek, a fenntarthatóságot feltételesnek értékelem.

A Fót Breaking Isolation alacsony küszöbű, sokcsatornás eszközei (kávézó-sarok, pszichológiai előadások, kiadvány, közösségi események) stigma-csökkentő hatást értek el. A fenntarthatóság itt egy „éves közösségi ciklus” (visszatérő programnaptár + stabil kommunikációs kapacitás) meglétén múlik. Ez viszonylag olcsón fenntartható, de folyamatos figyelmet igényel, így közepes hosszú távú hatással és közepes fenntarthatósággal kalkulálok.

Végül a Szabolcs 05 Beyond the Urban a fenntartható mobilitást térségi kormányzási keretbe emelte (IAP, Mobilitási Tanácsadó Csoport előkészítése) és ismételhető kampányformátumokat (Bike&Breakfast, iskolai modulok) hozott. A tartós modal-shift azonban csak hard komponensekkel (biztonságos iskolakörnyék,

mikromobilitási infrastruktúra, intermodalitás) érhető el. Így jelenleg közepes a hosszú távú hatás, de jó kormányzási alap mellett gyorsan erősíthető.

Összefoglalva: rendszerszintű, bizonyított beágyazódás a Veszprém BiodiverCity és az Újbuda Metacity esetében látszik a legerősebben; végrehajtás előkészített fázisban van ezért jó esélye van a fenntarthatóságnak a Dunaújváros BiodiverCity-ben, Budaörs AoCE-ban és FEMACT-ban; míg kapacitás-/infrastruktúra-függő középtávú hatás jellemzi a C4TALENT, NextGen, Breaking Isolation és Beyond the Urban projekteket. A leginkább fenntartható eredmények a protokollált NBS-elemek (Veszprém, Dunaújváros), az intézményi digitális rendszerek (Újbuda), a részvételi architektúra (Budaörs), és az intézményesített stratégiai keretek (FEMACT).

Összegző értékelő táblázat

Skálák: Eredményesség / Hosszú távú hatás / Fenntarthatóság → Alacsony / Közepes / Közepes–Magas / Magas / Nagyon magas

Projekt	Eredményesség	Hosszú távú hatás	Fenntarthatóság	Leginkább fenntartható eredmény(ek)	Kulcsfeltétel a tartóssághoz
Veszprém BiodiverCity –	Magas	Nagyon magas	Nagyon magas	Klímaadaptív gyepgazdálkodás, urban beekeeping protokollokkal, monitoring	Fenntartási és biztonsági protokollok folyamatos alkalmazása; költségvetési sorok
Újbuda Metacity –	Magas	Magas	Magas	ASP + DMS One (digitalizált folyamatok), Újbuda app	Változásmenedzsment, kompetenciaterv, aktív lakossági kommunikáció
Dunaújváros BiodiverCity –	Közepes–Magas	Közepes–Magas	Közepes–Magas	Közösségi NBS-portfólió (fásítás, beporzó ágyások, komposzt, esőkertek)	Fenntartási kézikönyv, monitoring, költségvetési rögzítés
Budaörs AoCE –	Közepes–Magas	Közepes–Magas	Közepes–Magas	Részvételi költségvetés + részvételi felület + szerepkör	Részvételi koordinátor állandósítása, éves PB-menetrend
Szabolcs 05 – FEMACT-Cities	Közepes–Magas	Közepes–Magas	Közepes–Magas	Regionális Nemi Egyenlőségi Stratégia + IAP 15 akcióval	Testületi elfogadás, ösztöndíj/learning center költségvetési sorok

Nyíregyháza – C4TALENT	Közepes	Közepes	Közepes	Ifjúsági Platform (kapcsolati infrastruktúra)	Platform-KPI, folyamatos tartalom és munkaerőpiaci pilotok
Veszprém NextGen YouthWork	Közepes	Közepes	Közepes (feltételekkel)	Érted Ifjúsági Klub, hibrid ifjúsági munka alapozása	Állandó ifjúsági koordinátor, digitális komponens (MVP)
Fót – Breaking Isolation	Közepes	Közepes	Közepes	Éves közösségi ciklus, stigma-csökkentés és	Stabil kommunikációs kapacitás, visszatérő programnaptár

12.10 Az URBACT program egyéb hatásai, az URBACT módszer értékelése

A program az együttműködésre ösztönöz: több résztvevő is megjegyezte az interjúk során, hogy javult az önkormányzat belső kommunikációja, valamint erősödött a szervezeti egységek közötti kohézió. A XI. kerület már korábban is elkezdett egy nyitottabb, összetartóbb munkahelyi struktúra kialakításába, amelyet az URBACT program keretein belül tovább kívánnak fejleszteni.

Városi szinten jellemző, hogy az ULG-csoportok a projektek lezárása után is együtt maradnak: valamilyen formában egyesületként vagy szervezetként folytatják a munkát, legalábbis a kialakult kommunikációs csatornákat továbbra is használják. Előfordul az is, hogy egy következő URBACT-pályázat közvetlenül ezekre az ULG-csoportokra épít.

Az URBACT programok megítélése összességében kedvező. Ahol eddig részt vettek, ott újabb URBACT-pályázatok benyújtását tervezik; sőt, több település jelezte, hogy a következő projektben szintet lépve lead partnerként kíván szerepelni.

A bejárások során több helyen tapasztaltuk, hogy a kis léptékű, szerethető teszttakciók nagyon jó szemléletformáló eszközök, és a folyamat generátorai is egyben. Veszprémben a városi méhészet – és a kézzelfogható „városi méz” – akár jelképes ajándéknak is tűnhet, de valójában kiváló tananyag: összeköti az ökológiai szemléletet, az élelmiszer-eredettudatot és a közösségi részvételt. A beporzók védelme így már nem elvont természetvédelem, hanem olyan városi ügy, amelyhez gyerekek, fiatalok és idősek egyaránt kapcsolódni tudnak. Dunaújvárosban az „ovis komposztvödör” egyszerű használati tárgy, mégis gondolkodásmódot alakít: játékos bevezetés a körforgásos logikába. Főten a megvalósult könyvtári beszélgetősarok az informális dialógus tereit nyitotta meg – ott születnek a bizalom apró építőkövei, amelyek később lehetővé teszik a kockázatosabb, összetettebb lépések megtételét is.

Ami a megvalósítás motorját illeti: a legeredményesebb helyi URBACT-teamnél világos szereposztás működött. A projektmenedzser az ütemezést és az adminisztrációt tartotta kézben, a külső szakértő garantálta a szakmai minőséget, a helyi szervező pedig a közösségi nyelvre fordította a célokat, és szervezte a helyi stakeholder csoportokat. Ez a „háromlábú” modell ellenálló a fluktuációval és az intézményi változásokkal szemben, és eredményesebb, fenntarthatóbb is, mint ahol egy-egy projektmenedzser próbálja egyedül ellátni a feladatokat. A modell előnye, hogy a szakmaiság, a helyi kapcsolatrendszer és a folyamatok gördülékénysége egyszerre biztosított.

Az interjúk során kiderült, hogy a helyi stakeholder (ULG) csoportok hosszú távú fenntartása ugyanakkor szinte mindenhol kihívást jelentett: a szereplők elfáradhatnak, és újra kell definiálni, miért éri meg a részvétel. Ott maradnak életképesek, ahol a csoportnak világos munkaterve van, és tudatos kapcsolata más helyi programokkal (klímaadaptáció, ifjúsági részvétel, zöldfelület-kezelés). A másik jó irány a kisebb, de tevékeny csoportok szervezése. A széleskörű bevonás és a többféle szereplő itt is jól biztosítja a fenntarthatóságot és a szakmaiságot.

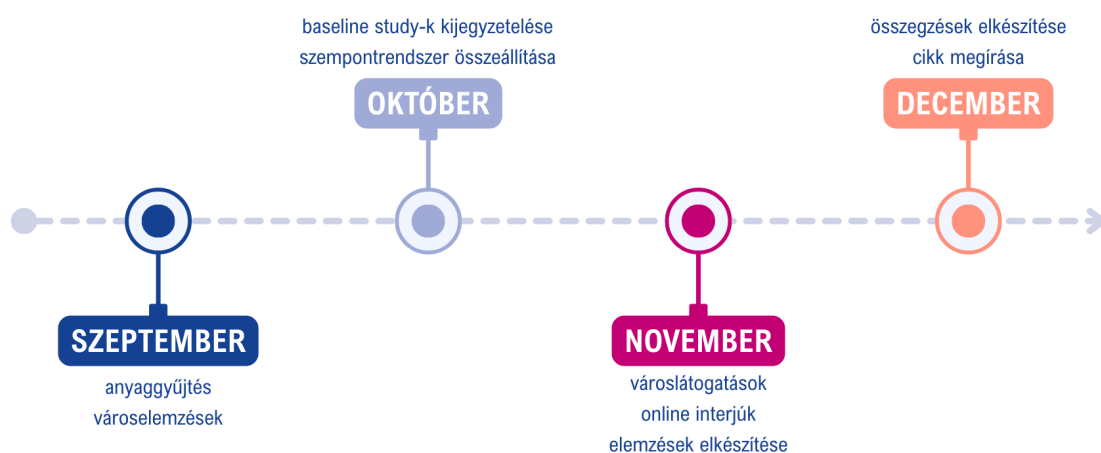
Feltérképeztük a projektek hálózatos - integratív jellegét is: milyen már meglévő települési programokkal és pályázatokkal függ össze, milyen települési dokumentumokra támaszkodik. Vizsgáltuk továbbá a cselekvési tervek beépülését mind a településfejlesztési dokumentumokba, mind a költségvetési tételekbe, hiszen így biztosított a projekt fennmaradása. Veszprém fenntartható városfejlesztési stratégiájába beépül majd a BIODIVERCITY-ben kifejlesztett módszertan egy része; Újbudán 2026-ban már a költségvetési sor jelzi, hogy a program logikája intézményesült; Budaörsön külön kommunikációs szakember felvételét tervezik, aki segít, hogy a tanult eszközök a mindennapi városi működés részévé váljanak.

A magyar projektek ugyanakkor egy sor, itthon gyakori akadállyal néznek szembe. Ilyen a finanszírozás kiszámíthatatlansága – sokszor nehéz előre látni, hogy egy sikeres tesztakció mikor, milyen forrásból léphet nagyobb léptékbe –, és ilyen a nyelvi egyenlőtlenség is: az angolul magabiztosan kommunikáló szereplők könnyebben kapcsolódnak a nemzetközi tanulási térhez. Láttunk szervezeti szeparációt is: az utazó, nemzetközi kapcsolattartást végző kollégák könnyen elszakadnak a helyi ügyektől, ha nincs rendszeres, strukturált tudásmegosztás a városházán belül. Ezen a ponton segíthetnek a tudatos belső fórumok: havi vagy negyedéves „URBACT-óra” a szervezeten belül, ahol a friss tapasztalatok keresztbe áramlanak az osztályok között.

Az URBACT IV magyarországi projektjeinek 2025-ös elemzése egyértelműen megmutatta, hogy a program értéke nem a látványos beruházásokban, hanem a helyi tudás, a partnerségek, valamint a kis léptékű, de szemléletformáló tesztakciók erejében rejlik. A tíz vizsgált település sokfélesége bizonyítja, hogy a program módszertana bármely településtípusban adaptálható, legyen szó kistelepülésekről, nagyvárosokról vagy fővárosi kerületekről. A sikeres projektek közös jellemzője a világos szereposztású helyi URBACT-team, az átlátható partnerségi struktúra és az, hogy a tanult elemek beépülnek a város hosszabb távú stratégiáiba és költségvetésébe.

A kihívások — a finanszírozási bizonytalanság, a nyelvi egyenlőtlenségek és a szervezeti szeparáció — ugyan jelen vannak, de jól kezelhetők a tudatos belső kommunikációval és a rendszeres tudásmegosztással. Összességében az eredmények azt mutatják, hogy az URBACT program valódi hozzáadott értéke a helyi együttműködések megerősítése, a közösségi részvétel mélyítése és a fenntartható, emberléptékű városi működés támogatása.

URBACT PROJEKT ELEMZÉSEK IDŐVONALA

KÉSZÍTŐK & KÖZREMŰKÖDŐK

SZERZŐK

Szövényi Anna (oktató, szakmai vezető)

Babinszki Blanka (településmérnök hallgató)

Gombár Noémi (településmérnök hallgató)

Jancsó Bálint (településmérnök hallgató)

Koreny Anna (településmérnök hallgató)

Könczöl Bálint Gyula (településmérnök hallgató)

Lesti Sándor Bence (településmérnök hallgató)

Nyúl Balázs (településmérnök hallgató)

Prokaj Fatime (településmérnök hallgató)

KÖZREMŰKÖDŐK A VÁROSOK RÉSZÉRŐL AKIK SEGÍTETTÉK MUNKÁNKAT

Csizár Erika (Veszprém), Knauer Anna (Veszprém), Kiss Renáta (Veszprém), Szarka Bernadett (Veszprém), Ersók Nóra (Fót), Szalai Anett (Dunaújváros), Beéry Réka (Dunaújváros), Szabó László (Dunaújváros), Szabó Zsolt (Dunaújváros), Petrovickijné Dr. Angerer Ildikó (Dunaújváros), Takács Marcell (XI. kerület), Kiss Zoltán (XI. kerület), Végsheő Sándor (Nagykálló), Ács Annamária (Budaörs), Szabó Sándor (Budaörs), Bauer Anett (Szabolcs05), Komádi Mónika (Szabolcs05)

